

CRÒNICA DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA

MEMÒRIA DEL CURS ACADÈMIC 2009-2010

I. SALUTACIÓ DEL DEGÀ-PRESIDENT DE LA FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA,

DR. ARMAND PUIG I TÀRRECH, EN L'ACTE D'INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2010-2011 (13 d'octubre del 2010)

Emm. i Rvdm. Sr. Gran Cancellier de la FTC i de la FFC, Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe metropolità de Barcelona; Excm. i Rvdm. Sr. Vice-Gran Cancellier de la FTC, Mons. Jaume Pujol i Balcells, Arquebisbe metropolità de Tarragona i Primat,

Excm. i Rvdm. Sr. Vice-Gran Cancellier de la FFC, Mons. Jaume Traserra i Cunillera, Bisbe de Solsona; Excms. i Rvdms. Srs. Bisbes, membres del Consell del Gran Cancellier, Mons. Francesc Pardo i Artigas, Bisbe de Girona, Mons. Joan Piris i Frigola, Bisbe de Lleida, Mons. Agustí Cortès i Soriano, Bisbe de Sant Feliu, Mons. Josep Àngel Sàiz i Meneses, Bisbe de Terrassa, Mons. Xavier Salinas i Viñals, Bisbe de Tortosa, Mons. Joan Enric Vives i Sicília, Bisbe d'Urgell, Mons. Romà Casanova i Casanova, Bisbe de Vic; Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe Sebastià Taltavull, auxiliar de Barcelona, i Mons. Salvador Cristau, auxiliar de Terrassa i rector del Seminari; Excms. i Rvdms. Srs. Bisbes Carles Soler i Pere Tena, emèrits; Rvdm. P. Josep M. Soler, Abat de Montserrat, representat pel P. Prior Joan Carles Elvira; Rvdm. P. Lluís Magriñà, Provincial de la Companyia de Jesús (excusat); Gna. Cristina Martínez, Presidenta de la Unió de Religiosos de Catalunya (excusada); Dr. P. Màxim Muñoz, Vicepresident de la Unió de Religiosos de Catalunya (excusada); Excm. Sr. Pere Alavedra, Rector de la Universitat Internacional de Catalunya; Il·lma. Dra. Montserrat Coll, Directora General d'Afers Religiosos (excusada); Directors dels centres adscrits (Dr. P. Josep Boada, de l'Institut de Teologia Fonamental, i Dr. Joan Guiteras, de l'Institut Superior de Litúrgia

de Barcelona), del centre afiliat (Prof. Teodor Suau, del CETEM de Mallorca) i dels Instituts Superiors de Ciències Religioses, vinculats a la Facultat (Dr. Antoni Matabosch, de l'ISCREB de Barcelona; Dr. Pere Carreras, de Girona; Dr. Ramon Prat, de l'IREL de Lleida; Dr. Josep M. Gavalrà, de l'INSAF de Tarragona; Dra. Begonya Palau, de Vic; i Dr. Jordi Gayà, de l'ISUCIR de Mallorca); Dr. Jordi Latorre, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco, i Prof. Josep M. Domingo, Director del Centre d'Estudis Pastoral (CEP); Rvds. Srs. Rectors del Seminari de Barcelona, Prof. Josep M. Turull, del Seminari Major Interdiocesà, Prof. Norbert Miracle; Rvds. Pares i Mares Provincials de les Congregacions Religioses; Dr. Joan Martínez Porcell, Degà-President de la Facultat de Filosofia de Catalunya; Dr. Joan Planellas, vice-degà de la Facultat de Teologia de Catalunya; Autoritats acadèmiques, Professors i Professores, Alumnes, Senyores i Senyors.

Voldria començar la meua intervenció anomenant les persones que han enviat un missatge a la Facultat excusant la seva assistència: M. H. Sr. José Montilla, President de la Generalitat de Catalunya; Mons. Renzo Fratini, Nunci Apostòlic; H. Sr. Ernest Maragall, Conseller d'Educació; H. Sr. Joan Manuel Tresserras, Conseller de Cultura; Mons. Javier Martínez, President de la Comissió Episcopal de la Doctrina de la Fe; Excma. Sra. Esther Giménez Salinas, Rectora de la Universitat Ramon Llull; Excma. Sra. Anna M. Geli, Rectora de la Universitat de Girona; Dra. Montserrat Coll, Directora General d'Afers Religiosos.

El curs 2009-2010 ha suposat l'acabament del procés d'aplicació de les directrius emanades de l'Espai Europeu d'Educació Superior (conegut popularment com a Pla Bolonya) en el Primer Cicle del Pla d'Estudis, i l'endegament de la programació del Segon Cicle o Llicències. La nostra Facultat clou així feliçment un períple que ha durat cinc cursos acadèmics. L'aplicació metòdica de Bolonya s'adiu amb la voluntat de mantenir-nos vius i actius, amb una mirada enfocada cap al futur, en un moment en què els estudis teològics troben algunes dificultats a Europa Occidental. La davallada d'estudiants i titulacions en alguns països mostra que cal impulsar les iniciatives acadèmiques i no afluixar en l'esforç per anar integrant la teologia catòlica en els circuits universitaris. Per això, l'aplicació de Bolonya, feta segons les instruccions rebudes de la Congregació per a l'Educació Catòlica, ens ajuda extraordinàriament a situar-nos en el marc de la Universitat. Sense l'adhesió de la Santa Seu al Pla Bolonya, els nostres centres (Facultat de Teologia i Instituts Superiors de Ciències Religioses) haurien quedat, a la pràctica, exclosos del món universitari.

1. ACTIVITAT ACADÈMICA

Les xifres d'alumnat mostren un lleuger augment en relació als darrers anys pel que fa al quinquenni institucional (118 alumnes, la majoria seminaristes i religiosos) i un manteniment dels inscrits en els cursos de segon i tercer cicles: 96 alumnes de llicència i 19 de doctorat. En total, han estat 233 alumnes. En la Facultat com a tal, els llicenciands han estat 64 (53 en els Departaments de Sistemàtica, Bíblia i Moral, 5 al CETEM i 8 a l'IREL) i els doctorands, 8; a l'Institut de Teologia Fonamental, 8 i 7; a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, 22 i 7. D'altra banda, el Curs de Pastoral per als candidats al ministeri es va oferir a 10 alumnes; l'Escola de Llengües va comptar amb 43 matrícules; el Curs d'Estudis Franciscans, amb 13, i el Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església, amb 14. En total, 80 alumnes. Pel que fa a les activitats no acadèmiques, el Curs d'Aprofundiment Bíblic va tenir 18 alumnes, i la Formació Permanent, impartida tant a Barcelona com a Sant Cugat, va assolir la xifra de 208 alumnes. El nombre total d'alumnes inscrits en les activitats no acadèmiques va ser de 226. Així, doncs, es van inscriure a la Facultat i als seus Instituts incorporats un total de 539 alumnes.

Quant als graus acadèmics obtinguts, es distribueixen així: 20 batxillers en Teologia (dels quals 1 al CETEM de Mallorca), 13 llicenciats (dels quals 4 en els Departaments de la Facultat, 3 a l'Institut de Teologia Fonamental i 6 a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona) i 5 doctors (2 en els departaments de la Facultat, 1 a l'Institut de Teologia Fonamental i 2 a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona).

Les tesines presentades i aprovades en els departaments de la Facultat són: «El màrtir i el monjo, models de vida cristiana», de Núria Carulla Mussons (10-03-2010) (Director: Llic. Joan Torra); «L'acompanyament a morir en pau. Teologia moral de Javier Gafo davant l'eutanàsia», de Lluís Sallan (2-05-2010) (Directora: Llicda. Margarida Bofarull); «Presupuestos hermenéuticos básicos del pensamiento cristiano medieval: su recepción en el sistema luliano», de Joan Andreu Alcina (28-01-2010) (Director: Dr. Jordi Gayà); «L'organització eclesial segons la Carta de Climent als Corintis», de Pere Cané Gombau (23-03-2010) (Director: Dr. Josep Rius-Camps).

Les tesines presentades i aprovades a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona són: «De la Beraká a la Eucaristía. Los textos eucarísticos de los Padres de la Iglesia», de Julius Kioko Matheka (11-12-2009) (Director: Llic. Joan Torra); «El binomio Evangelización-Liturgia según el Misal de Pablo VI y el Magisterio reciente (1963-2007)», de Hugo Cortés Sepúlveda (03-06-2010) (Director: Dr. Jaume González Padrós); «Los colores litúrgicos: historia, significado y utilidad pastoral», de Luciano da Costa Masullo (29-06-2010) (Director: Dr. Xavier Parés); «La gestualidad de las manos en la liturgia eucarística», de Ricardo Santín Flores (29-16-2010) (Director: Dr. Jordi Font); «La participación de los fieles en la Misa, en *Sacrosanctum Concilium*», de Roberto Antonio Núñez Hernández

(20-06-2010) (Director: Dr. Joan Guiteras); «La tipología bíblica del altar en el Ordo de la dedicación de iglesias y altares, desde Trento hasta el Concilio Vaticano II», d'Eduardo Cueva Egüez (29-06-2010) (Director: Llic. I. Fossas).

Les tesines presentades i aprovades en l'Institut de Teologia Fonamental són: «Déu era allí, revelat i ocult. Lectura teològica de la conversió d'André Frossard a la fe cristiana», de Joan M. Amich i Raurich (Director: Dr. Josep Giménez); «La caridad, camino evangélico hacia la fe. Perspectiva desde el documento "La Iglesia y los pobres"», d'Armando Cester Martínez (Director: Dr. Ramon Prat i Pons); «El más allá en las grandes religiones de la humanidad», de Jesús Lorente Cortés (Director: Dr. Xavier Melloni).

Les tesis doctorals llegides i defensades satisfactòriament en la FTC són les que s'esmenten a continuació. En el Departament de Teologia Sistemàtica: «Conflits tragiques aux Grands Lacs. Éssai de théologie anthropo-sociale de la réconciliation. Un appel à l'action efficace de l'Église africaine», de Canisius Niyonsaba (Director: Dr. Ramon Prat i Pons. Lectors: Dr. Manuel Claret, Dr. Gaspar Mora i Dr. Josep M. Gavalda. Defensada el dia 17 de maig del 2010); «Josies va morir prematurament (2Re 23,28-30 / 2Cr 35,20-36,1). Un exemple de debat sobre la mort prematura en els textos bíblics i les tradicions teològiques», de Joan-Ramon Marín i Torner (Director: Dr. Enric Cortès. Lectors: Dra. M. Claustre Solé i Dr. Joan Ferrer i Costa. Defensada el 30 de juny del 2010). A l'Institut de Teologia Fonamental: «Una teologia atenta a l'actualitat. Lloc i funció de l'actualitat en la metodologia teològica d'Henri Bourgeois», de Josep Casellas i Matas (Director: Dr. Ramon Prat i Pons. Lectors: Dr. Josep Vives i Dr. Gaspar Mora. Defensada el dia 20 d'abril del 2010). A l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona: «La oración de los fieles en el rito romano. Estudio litúrgico, teológico y pastoral desde la perspectiva del sacerdocio común», d'Abelino Reyes González (Director: Dr. Xavier Parés Salto. Lectors: Dr. Joan Guiteras Vilanova i Dr. Jordi Font i Plana. Defensada el dia 17 de novembre del 2009); «"La Iglesia ora al Padre por el Hijo en el Espíritu Santo". Un estudio del *a-per-in-ad* en la liturgia desde Cipriano Vagaggini», d'Osvaldo Fernández de Castro Peñafiel (Director: Dr. Jaume González Padrós. Lectors: Dr. Joan Guiteras i Dr. Jordi Font i Plana. Defensada el dia 13 de gener del 2010).

Tal com acabem de constatar, la Facultat acull un bon nombre d'alumnes provinents d'altres països, sobretot d'Amèrica Llatina però també d'Europa de l'Est i d'Àfrica, els quals s'inscriuen en el segon i tercer cicle de la mateixa Facultat i en els dos instituts superiors que hi són vinculats: el de Teologia Fonamental i el Superior de Litúrgia de Barcelona. Saludem els estudiants provinents d'altres latituds i els oferim els nostres programes i la nostra qualitat.

PROFESSORAT

Docència

Professors de la FTC que han exercit docència en altres centres universitaris

El Dr. Xavier Alegre a la Universidad Católica Centroamericana José Simeón Cañas a San Salvador; el Dr. Agustí Borrell a la Universitat de Lleida, a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL) i a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB); el Dr. Santiago Bueno a la Universitat de Barcelona; la Lcda. Núria Caum a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB); el Dr. Enric Cortès a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB); el Dr. Jordi Font Plana a l'Institut de Ciències Religioses de Girona (ISCRG); la Dra. Cristina Godoy a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona (INSAF); el Dr. Jordi Latorre al Centre Teològic Salesià Martí-Codolar, a l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco, a l'Institut de Teologia Fonamental a Sant Cugat, a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i a l'Estudi monàstic de Santa Maria de Poblet; la Dra. Begonya Palau a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic (ISCRVic) i a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB); el Dr. Salvador Pié-Ninot a la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma; el Dr. Joan Planellas a l'Institut de Ciències Religioses de Girona (ISCRG); el Dr. Ramon Prat i Pons a la Universitat de Lleida i a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL); el Dr. Armand Puig a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (Tarragona); el Llic. Joan Torra a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic (ISCRVic), a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i ISCREB-virtual.

Investigació i publicacions

Molts professors han continuat exercint càrrecs de responsabilitat dins la pastoral o en centres d'estudis, associacions d'especialistes, publicacions, etc.; molts, també, han participat en jornades, congressos i trobades de la seva especialitat, sovint amb aportació de ponències. Ressenyem especialment aquest segon capítol d'activitats.

Activitats científiques

X. ALEGRE: Conferències: «La interpretación de los Evangelios a la luz del método histórico crítico» a l'Escola de Teologia de San Sebastián (1-12-10); Entrevista per a «Signes dels Temps» (TV3) el 22-11-2009 sobre Ellacuría i companys assassinats a El Salvador el 16 nov. 1989 (emès el diumenge 22-11-2009); «Societat, creença i

pensament: Com llegir els relats del naixement de Jesús en els Evangelis de Mateu i de Lluc» (Campus La Salle, Barcelona, 14-12-2009); «Jesús i els exclosos», a la FTC (6-3-2010), en el cicle de xerrades d'aproximació al Jesús històric; «Els evangelis sinòptics» (Manresa, del 2 al 6 de febrer). Taula rodona amb motiu del 30 aniversari del martiri de Mons. O.A. Romero (FTC: 7-3-2010, amb els Drs. Aymar i el Dr. Puig); Ponència: «La comprensió de la Llei a Pau. Qüestions a propòsit del "Nou Paradigma"». Congrés anual de l'ABC (Vic, 28-12-2009); «La interpretación de los Evangelios a la luz del método histórico crítico» Ponència en l'Escola de Teologia de San Sebastián (1-12-2010); Curset sobre l'Evangelí de Marc, en les «mañanas teológicas» del Centre Arrupe d'Alacant (6-3-2010). Entrevistes a ràdio ECCA (Canàries) sobre l'Apocalipsi de Joan, els dies de febrer del 2010). Seminari «Societat, creença i pensament»: «Com llegir els relats del naixement de Jesús en els Evangelis de Mateu i de Lluc» (Campus La Salle, Barcelona, 14-12-2009). Radio Estel: Entrevista sobre «La Teologia de l'Alliberament», emesa el dimecres 25-11-2009. Ponència: La comprensió de la Llei a Pau. Qüestions a propòsit del «Nou Paradigma», Congrés anual de l'ABC (Vic, 28-12-2009); «Jesús i els exclosos», a la FTC (6-3-2010), en el cicle de xerrades d'aproximació al Jesús històric. Ponència en la Escuela de Teología de San José Cortez, cantón Plan del Pino (El Salvador) sobre «El Apocalipsis, el libro de la resistencia cristiana» (data: 9-5-2010); Ponència en la Escuela de Teología de Meicanos (E.S.) sobre «Las primeras comunidades cristianas» (data: 22-5-2010); Ponència en la Escuela de Teología de San Salvador (E.S.) sobre «El mensaje social del Magnificat» (data: 28-5-2010); Ponència en la Escuela de Teología de Zaragoza (E.S.) sobre «El Apocalipsis. Claves de lectura teológica» (data: 29-5-2010); Ponència en la Escuela de Teología de Zacatecoluca (E.S.) sobre «La importancia de la Palabra de Dios para las comunidades cristianas» (data: 30-5-2010); Ponència en la Escuela de Teología de la ciutat de Plan del Pino (E.S.) sobre «El compromiso misionero según san Pablo» (data: 5-6-2010); Ponència en la Escuela de Teología de San Bartolo (E.S.) sobre «Los ministerios en el Nuevo Testamento» (data: 12-6-2010); Ponència en la Escuela de Teología de Nahuizalco (E.S.) sobre «Las Bienaventuranzas» (13-6-2010); Ponència en la Escuela de Teología de San Salvador (E.S.) sobre «Testigos del Reino de Dios. Papel de la familia en la construcción del Reino» (15-6-2010); Ponència en la Escuela de Teología de San Luis Talpa (E.S.) sobre «Las comunidades del Nuevo Testamento que nacen a la luz de la Pascua» (19-6-2010); Conferència a la ciudad de Cojutepeque (E.S.) sobre «La misión según los Hechos de los Apóstoles y san Pablo» (data: 20-6-2010) per a preparar els qui començaven la missió popular a la ciutat; Ponència en la Escuela de Teología de Ciudad Merliott (E.S.) sobre «El discipulado en el Nuevo Testamento» (data: 26-6-2010); Curs en la parròquia de Guarjila (E.S.) sobre «San Pablo y la vida cristiana» (data: 26-6-2010); Curs d'un dia sobre «San Pablo y su incidencia en la vida religiosa» a la CONFRES (Conferencia de Religiosos de El Salvador) (data: 3-7-2010).

A. BORRELL: Participació en el Congrés Internacional «Biblia y mística», organitzat pel Centro Internacional Teresiano-Sanjuanista (Àvila, 9-13 setembre 2009),

amb una aportació sobre el tema: «El apóstol Pablo, de la contemplación al testimonio»; Preparació i participació en les XLVIII Jornades de Biblistes de Catalunya (Vic, 28-30 desembre 2009), amb una aportació sobre «La mística paulina: conèixer Crist»; Conferència sobre «Jesús i la riquesa», dins el cicle «Aproximació a la figura històrica de Jesús», organitzat pel Secretariat de Teologia a la Universitat (Barcelona, 2 de març del 2010); Seminari sobre «Edith Stein, testimoni de la transcendència», al Rectorat de la Universitat de Lleida (Lleida, 9-10 abril 2010); Participació en el Simposi Internacional «El Jesús històric i el Crist de la fe», organitzat per la Facultat de Teologia de Catalunya, amb una aportació sobre el tema «L'autoritat de Jesús, és l'autoritat de Déu?» (Barcelona, 14 de maig del 2010).

N. CAUM: Conferències: «El pecat original», Acadèmia Catòlica a Sabadell, 5, 12 i 19 de novembre; «Antropologia teològica: la gràcia de ser fills i germans», Curs de Formació Permanent (ITF) Sant Cugat del Vallès, 13, 20, 27 de gener.

J. CERVERA: Assistència al congrés Society of Biblical Literature Annual Meeting (New Orleans 20-24 novembre 2009); Ponència: «La matriu jueva de Pau» Jornades de biblistes catalans. Associació Bíblica de Catalunya (Vic, 28-30 desembre 2009).

E. CORTÈS: Coordinador del Màster de la Facultat de Teologia de Catalunya amb la Universitat de Barcelona «Gnosticisme i Càbala»; Direcció de la col·lecció *Literatura Intertestamentària*; Direcció del programa d'investigació del Departament de Bíblia «Jesús i Pau». Ponència en les Jornades de biblistes de l'ABCat del 28-30 des. 2009, Vic: «El món dels esperits del bé i del mal en Pau. Introducció». Conferències: «Crítica Textual: Textos i Versions», en el curs «Claus de lectura de la Bíblia», 22 de gener del 2009; «La mística en el Judaisme», conferències el 14 de juliol 2010 en la UB («Els juliols»). Direcció de la tesi doctoral de J.-R. Marín, «La mort de Josies en els textos bíblics i en la tradició jueva». Aportacions al debat teològic sobre la mort prematura. Defensa, el 30 de juny del 2010.

J. FONT: Ponència: «La Paraula de Déu: una taula ben parada de tresors bíblics» (SC 51), IX Simposi d'Espiritualitat «Paraula de Déu i comunitat eclesial», Seminari del Poble de Déu, Campelles, 10-12 d'agost 2010. Conferències: «El prevere: home indulgent i ambaixador de Crist», Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós: Curs = El Ministeri Presbiteral, Edifici del Seminari de Tarragona, 27 de novembre 2009; «El curs de l'Any Litúrgic: una pedagogia sacramental», arxiprestat Ter-Collsacabra, parròquia de Santa Maria de Manlleu, 6 de novembre 2009.

J. FONTBONA: Director de la revista de pastoral litúrgica del CPL *Phase* (des 14 de desembre 2009); Participació en la trobada de Professors d'Eclesiologia d'Espanya i Portugal, Madrid 9-10 juny 2010.

B. PALAU: Ponències: «El testimoni de Pau», La mística renova el món. El testimoni de Sant Pau, Carmelites descalços, (Lleida, 23-25 d'octubre); «Les lleis alimentàries en Jesús i en Pau», Jesús i Pau, Associació Bíblica de Catalunya (Vic, 29-31 de desembre). Assistència a congressos: «Biblia y Mística», Centro Internacional Teresiano Sanjuanista (Àvila, 9-13 de setembre del 2009); «El Jesús his-

tòric i el Crist de la fe», «Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona, 13-14 de maig del 2010); «Paraula de Déu i comunitat eclesial», Seminari del Poble de Déu, (Campelles, 10-12 d'agost del 2010).

S. PIÉ-NINOT: Ponència sobre «La Paraula de Déu» en el Sínode de Bisbes al Pontifici Col·legi Espanyol de Roma (26-V-2008); Comunicació en les Jornades de Professors d'Eclesiologia d'Espanya a Madrid (7-9-VI-2008); Ponència «Amb ulls de futur» en la Commemoració del Cinquantè aniversari 1958-2008 del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (12-VI-2008); Ponència en la Facultat de Teologia Luterana de Tübingen, sobre la perspectiva de l'Església sacrament en l'actual eclesiologia catòlica (15-VI-2008); Ponència sobre «Paraula de Déu i Litúrgia» en el Congrés del Cinquantè aniversari del CPL (3/5-IX-2008); Expert anomenat pel Papa al Sínode dels Bisbes sobre «La Paraula de Déu en la vida i la missió de l'Església» (Roma 6/26-X-2008); Balanç del Sínode al Pontifici Col·legi Espanyol de Roma (23-X-2008); conferència en la Facultat de Teologia de Catalunya sobre el Sínode (5-XI-2008); Conferència pública sobre el Sínode (FTC / Seminari / Blanquerna; 4-XII-2008). Ponència sobre el Sínode sobre la Paraula de Déu en la Giornata di Studio di TF en la PUG de Roma (8-III-2009). Comunicació sobre el Sínode sobre la Paraula de Déu en les Jornades de Teologia Fonamental d'Espanya i Portugal a Braga (8/10-VI-2009); Participació a la trobada de Professors d'Eclesiologia d'Espanya i Portugal, a Madrid 9-10 juny 2010; Comunicació en el Congrés sobre Pau VIè, a Brescia (Itàlia) (27/30-IX-2010). Ponència sobre «El Ministeri Petrí» en la Sessió d'Estudi de la Facultat de Teologia de Catalunya, Facultat de Filosofia, Fundació Blanquerna, Fundació Pere Tarrés, amb motiu de la vinguda del Papa a Barcelona (21-X-2010).

J.-A. PIQUÉ: «Teología y música: lenguajes de trascendencia», Estudio Musical Internacional de Post-Grado Cervera-Jordà, Madrid, 30 novembre 2009; «Musica liturgica: natura e fondamenti. Tra ascolto, partecipazione ed empatia», Ciclo: *Il Canto nella liturgia. Percorsi Diocesani di Formazione Liturgica*, Sassari (Italia), Basilica del Sacro Cuore di Gesù, 4 desembre 2009; «Il suono della Parola: canto gregoriano nella liturgia», Roma (Italia), Basilica di Santa Cecilia in Trastevere, 6 desembre 2009; «O. Messia en i la música-color. De la contemporaneïtat a la transcendència», Lleida, Setmana Cultural, Conservatori Municipal de Música, 17 febrer 2010; «La Passió segons Joan de J. S. Bach: de la passió d'amor a l'audició de la Bellesa», Santuari del Miracle, Casa d'Espiritualitat, 4 sessions, 27-28 febrer 2010; «Paraula, paraules: Bach, Beethoven, Bruckner», Igualada, Cicle de conferències Biblioteca Pública, 4; 25, març 2010; «La Passió segons Joan de J. S. Bach: cristologia implícita», Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona, 25 març 2010; «Mors et Vita duello: la litúrgia musical de la mort», Grup religiosos del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, Montserrat, 31 març 2010; XXXI Simposio Internacional de Teología, Conversión Cristiana y Evangelización, conferència «Experiencia, empatía y conversión: una teología de la música como epifanía del Misterio», Universidad de Navarra, Facultat de Teología, Pamplona, 14 de abril del 2010.

J. PLANELLAS: Conferència-presentació: «Llibres que marquen època: «Verdaderas y falsas reformas en la Iglesia» (1950), d'Yves M. Congar», en el Centre Cristianisme i Justícia, de Barcelona, el 30 novembre 2009; Participació en el Congrés Teològic Internacional, «Fedeltà di Cristo, fedeltà del sacerdote», organitzat per la Congregació pel Clergat, tingut a la Pontificia Universitat Lateranense de Roma, els dies 11 i 12 de març 2010; Conferència: «El Déu Trinitari», dins el cicle de conferències «Els grans misteris del cristianisme», en la FTC (menjadors del Seminari), el 12 d'abril del 2010; Conferència: «El ministeri ordenat, avui» en la trobada de preparació per al Diaconat Permanent de la diòcesi de Girona, tinguda en el Seminari Diocesà de Girona, el 15 maig 2010; Ponència: «El diàlogo «nombre» de la Iglesia. Algunas premisas para un diálogo evangelizador», tinguda en la trobada de Professors d'Eclesiologia d'Espanya i Portugal, a Madrid 9-10 juny 2010; Conferència: «La cristologia del Vaticà II», en el Curs intensiu de Cristologia de les «Jornades d'estiu» de la FTC, el 2 juliol 2010.

R. PRAT I PONS: Conferències: Lliçó Inaugural de l'Escola de Laics de la Diòcesi de Solsona, sobre el tema *Formació i evangelització*, el dia 23 de setembre del 2009, en la Sala dels Màrtirs del Palau Episcopal de Solsona; Presentació del IV volum de l'obra *Arrels Cristianes. Presència i significació del cristianisme en la història i al societat de Lleida*, que duu per títol *Temps de llums i ombres. Temps d'esperança. L'època contemporània. Del segle XIX fins als nostres dies*, la Sala d'Actes de la Universitat de Lleida, el dia 23 de setembre del 2009; Presentació del llibre *Eren temps de guerra... en les albors de l'ideal de la unitat* de Chiara Lubich i Igino Giodani, l'Aula Magna de la Universitat de Lleida, el dia 18 de setembre del 2009; Presentació del llibre *El respirar dels dies* del filòsof Josep M. Esquirol, en la Sala d'Actes de la Biblioteca Pública de Lleida, el dia 8 d'octubre del 2009; Jornada de formació en la Congregació dels Religiosos de la Sagrada Família del P. Manyanet, en preparació del Capítol General, sobre el tema *Reptes del segle XXI a la missió de l'Església en el món*, el dia 16 d'octubre del 2009, a Molins de Rei; Conferència de formació permanent als membres de la Unió de Religiosos de Catalunya – URC de l'arquebisbat de Tarragona, sobre el tema *Utopia i esperança*, el 17 d'octubre del 2009; Jornades de formació permanent de les religioses i els laics cooperadors de la Congregació de les Religioses Darderes, sobre *Antropologia religiosa*, els dies 14 i el 28 de novembre del 2009, a Barcelona; Jornada de formació permanent a les religioses i els laics col·laboradors de la Congregació de les Religioses del Pilar sobre *Secularidad y evangelización*, el dia 21 de novembre del 2009, a Saragossa; Conferència sobre *Joves i adults, solidaris en al vida*, en el Rotary Club de Lleida, el dia 26 de novembre del 2009, a l'Hotel NC de Lleida; Jornades de formació de l'Institut de les Filles de la Caritat de Catalunya, sobre *Missió i espiritualitat*, els dies 12 i 13 de desembre del 2009, a Barcelona; Direcció del cinefòrum sobre la pel·lícula *Gran Torino*, dins de la Setmana de Cinema Espiritual «Els que encara esperen» a l'Auditori de la Caixa Fòrum de Lleida, el dia 16 de desembre del 2010; Conferència dins la trobada escolta dels països de la Mediterrània «Living Stones», sobre *Creixement integral i espiri-*

tualitat, el dia 31 de desembre del 2009, al Monestir de Montserrat; Ponència en les jornades de dirigents de pastoral de joves dels bisbats de Lleida, Solsona i Urgell, sobre *Els joves i la solidaritat*, el dia 6 febrer del 2010, a Balaguer; Jornades de formació al Presbiteri de la Diòcesi de Tortosa, sobre el tema *L'espiritualitat del prevere diocesà*, els dies 8 i 9 de febrer del 2010, a Tortosa; Ponència en la jornada dels dirigents i treballadors de Càritas de Lleida, Solsona i Urgell sobre *Un altre món és possible. La crisi actual, una oportunitat per l'esperança*, el dia 12 de febrer del 2010, a Balaguer; Ponència en el SAFOR de la UdL, sobre *Església i societat*, el dia 16 de febrer del 2010, a Lleida; Jornada formació a la congregació de les Religioses Dominiques de l'Anunciata de Catalunya, el dia 20 de febrer del 2010, a Lleida; Curs en l'Aula de la Gent Gran de la Universitat de Lleida, sobre *Antropologia Religiosa: Utopia i esperança*, els dies 1-2-3 i 4 de març del 2010; Ponència dins la Jornada acadèmica amb motiu de l'Any Sacerdotal «El ministeri presbiteral, esperança del món», sobre el tema *Dimensió pastoral a la vida del prevere* a la Facultat de Teologia de Catalunya, el dia 3 de març del 2010, a Barcelona; Curset a les religioses i laics col·laboradors de la Congregació de la Sagrada Família d'Urgell, sobre *Col·legis i evangelització*, el dia 6 de març del 2010, a Rubí; Presentació del llibre *El nen i la mort* de la Dra. Montserrat Esquerda i de la psicòloga Anna M. Agustí, el dia 8 de març del 2010, a la Sala Jaume Magre de Lleida; Ponència dins les Jornades Europees de Pastoral de joves migrats a les grans ciutats d'Europa, sobre el tema *Educació integral i evangelització*, el dia 9 de març del 2010, a Barcelona; Participació en l'organització les V Jornades Lleidatanes de Filosofia Moderna sobre el tema *Persona i Comunitat*, a l'Institut d'Estudis Ilerdencs, els dies 11 i 12 de març del 2010, a Lleida; Conferència sobre el Tema *Es pot ser cristià a la Universitat?*, als alumnes de final de batxillerat del Col·legi Claver, el dia 26 de març del 2010, a Raimat; Jornada de formació als responsables de l'àrea de pastoral dels Col·legis Maristes d'Espanya, el dia 14 d'abril al Monestir del Bellpuig de les Avellanes; Conferència a la Delegació diocesana de Catequesi sobre *Catequesi i Formació*, el dia 17 d'abril del 2010 a Lleida; Taula Rodona dins el Congrés Internacional *El ser sacerdotal: fundamentos y dimensiones constitutivas*, organitzat per la Universitat de Comillas, sobre el tema *La función ministerial del presbítero y las nuevas estructuras pastorales. Oportunidades y desafíos*, el dia 21 d'abril del 2010, a Madrid; Conferència. Dins la Setmana Cultural, sobre el tema *Joves i adults*, el dia 22 d'abril del 2010, a Vilanova de Bellpuig; Conferència als preveres de les diòcesis del País Basc, sobre *El prevere secular*, el dia 23 d'abril del 2010, a Vitòria; Coordinació de la Taula Rodona *Lleida i els Concilis Tarraconenses*, en la Sala d'Actes de la Universitat de Lleida, el dia 26 d'abril del 2010, a Lleida; Presentació del llibre *Francisco de Asís y Clara*, de Maria Victoria Triviño, a la Sal d'Actes de l'IREL, el dia 29 d'abril del 2010, a Lleida; Conferència sobre *Malestar i esperances del nostre temps. La serenitat lluminosa*, dins el «Simposium sobre estructures d'animació de l'espiritualitat marista», el dia 18 de maig del 2010, al Monestir del Bellpuig de les Avellanes; Jornada de formació als preveres de l'Arquebisbat de Tarragona, sobre *El ministeri del pre-*

vere en el món d'avui, el dia 21 de juny del 2010, a La Selva del Camp; Jornada de formació a l'Institut de Les Filles de la Caritat d'Espanya sobre *La misión de Jesús*, els dies 28 i 29 de juny del 2010, a Eibar; Curset de formació a la Congregació de les Religioses de Sant Josep de la Muntanya, sobre *Centralidad de la Palabra de Dios en al vida de las personas consagradas*, els dies 8 i 9 de juliol del 2010, a Barcelona. Tesis i tesines: Direcció de la tesina de llicència en teologia del doctor en medicina Dr. Armando Cester, *La caridad, camino evangélico hacia la fe. Perspectiva desde el documento* «La Iglesia y los pobres», defensada a l'Institut de Teologia Fonamental de la Facultat de Teologia de Catalunya, el 17 de novembre del 2009, a Sant Cugat del Vallés; Direcció de la tesi doctoral del doctor en periodisme Dr. Josep Casellas, *Una teologia atenta a l'actualitat. Lloc i funció de l'actualitat en la metodologia teològica d'Henri Bourgeois*, a l'Institut de Teologia de Fonamental de la Facultat de Teologia de Catalunya, el dia 20 d'abril del 2010, a Sant Cugat del Vallés; Direcció de la tesi doctoral del llicenciat Canisius Niyonsaba, *La tragedia conflictual als Grans Llacs: una crida a la teologia antropològica, en la perspectiva de l'Església Africana*, del Departament de Teologia Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya, el 17 de maig del 2010, a Barcelona; Membre del tribunal de la tesi doctoral del llicenciat en Ciències Religioses de l'IREL, Llic. Aleix Vilalta i Vilalta, *Evaluación de las necesidades espirituales de pacientes diagnosticados de cáncer avanzado y terminal*, de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lleida, el dia 21 de maig del 2010.

A. PUIG: Ponència «La palabra de Dios en Jesús y en la primitiva comunidad cristiana», Trobada de formadors de Seminaris Majors, Col·legi de la Salle, Tarragona, 8 de setembre 2008; Ponència «L'approccio di Jacques Dupont alle parabole: problemi di metodo e prospettive spirituali», Seminari «Un maestro senza scuola?» en el desè aniversari de la mort del P. J. Dupont (10-09-1998), Eremita S. Giorgio (Bardolino), 14-15 setembre 2008; Ponència «Rabbino, e qualcosa in più», Convegno Nazionale dei Delegati Diocesani per l'Ecumenismo e il Dialogo Interreligioso In Unitate Spiritus, CEI, Roma, Clarhotel, 24-27 novembre 2008; Ponència «La relación obispo-diacono. La correlación entre el ministerio apostólico y el ministerio diaconal», Comissió del Diaconat Permanent, Conferència Episcopal Espanyola, Seminari Pontifici, Tarragona, 6 de desembre 2008; Ponència «Jesús, va ser un místic?», Vilafranca, XLVII Jornades Biblistes Catalans, 30 de desembre 2008; Conferència «Els evangelis de la infància», Formació dels professors de Religió, Delegació diocesana d'Ensenyament, CEP, Barcelona, 26 gener 2009; Conferència «Jesús, Palabra de Dios», Sessió Acadèmica del Centre d'Estudis Teològics de Sevilla, Festa de St. Tomàs d'Aquino, Sevilla, 27 gener 2009; Conferència «La certesa de l'estada de sant Pau a Tarragona», Castellclaus, Casa d'Exercicis, XLIV Jornades de Qüestions Pastorals, 28 de gener del 2009; Presentació del llibre «El perfume del Evangelio» (autora: Núria Calduch), Llibreria Paulinas, Barcelona, 2 de febrer 2009; Conferència «»Per què busqueu entre els morts aquell qui viu?» (Lluc 24,5). De la creu a la Pasqua», Reus, Teatre Bartrina, IV Congrés català de congregacions, confraries i germandats de Set-

mana Santa, 14 de febrer 2009; Conferència «L'aportació del cristianisme a la consciència social europea», Universitat d'Alacant, 19 de febrer 2009; Conferència «Els sentits del text bíblic», Fundació Joan Maragall, 26 de febrer 2009; Conferència «Jesús i Pau», Facultat de Teologia de Lisboa, Universitat Catòlica Portuguesa, 19 de març 2009; Conferència «Els relats de la passió, mort i resurrecció de Jesús en el Nou Testament», Barcelona, Associació CIC, 23 de març 2009; Resposta a J. D. G. Dunn «La persona de Jesús», *Simposi Internacional de Sagrada Escripura «Jesús i Pau»*, Facultat de Teologia de Catalunya, 14-15 de maig 2009; Membre del Jurat de Tesi doctoral en la Facultat de Teologia de l'Institut Catòlic de Tolosa (L. Culas-John, «Sea-Walking narrative in Matthew (14,22-33), confession of a community in crisis»), 10 de juny 2009; Ponència «L'apòstol Pau, mestre i model de vida interior», *IV Congrés d'Espiritualitat: La mística renova el món. El testimoni de sant Pau*, Lleida, 23-25 d'octubre 2010; Presentació del llibre *Diari d'un viatge per les regions d'Iraq (1922-1923) del P. Bonaventura Ubach* (Barcelona: PAM 2009), Fundació Joan Maragall, 26 de novembre 2009; Intervenció en l'acte «La lletra i la llum», 20è. Aniversari de la Fundació Joan Maragall, Barcelona, la Pedrera, 1 de desembre 2009; Conferència «El prevere i el do de ser amic dels pobres», Tarragona, INSAF, 18 de desembre 2009; Ponència «El lloc del Jesús de la història en l'Evangeli de Pau», Vic, XLVIII Jornades Biblistes Catalans, 29 de desembre 2009; Conferència «La résurrection de Jésus d'un point de vue historique», col·loqui amb Patrick Royannais, Barcelona, Institut Francès, 10 febrer 2010 ; Conferència «Jesús i la violència», Dinars de l'STU, Barcelona, Facultat de Teologia de Catalunya, 16 febrer 2010; Conferència «"I Jesús els anava al davant" (Mc 10,32). De la creu a la Pasqua», Conferències quaresmals de l'Arxiprestat, Tarragona, parròquia de Sant Francesc, 22 febrer 2010; Conferència «Els silencis de Jesús», Dinars de l'STU, Barcelona, Facultat de Teologia de Catalunya, 23 febrer 2010; Presentació del llibre de Francesc Parcerisas *Traducció, edició, ideologia. Aspectes sociològics de les traduccions de la Bíblia i l'Odissea al català* (Vic: EUMO 2010), Ateneu Barcelonès, 3 de març 2009; Conferència «Una condemna a mort. Com va ser la passió i mort de Jesús», parròquia de la Mare de Déu del Lledó, Valls, 5 de març 2010; Conferència «Jesús, una vida oferta», parròquia Santa Maria del Pi, Barcelona, 17 març 2010; Conferència «La paraula de Déu en la vida del prevere», *Congrés de la Comunitat de Sant'Egidio*, Roma, 14 d'abril 2010; Ponència «Seguir Jesús com a clau de comprensió de l'Evangeli segons Marc», *Congrés sobre sant Marc, Patriarcat Greco-ortodox*, Alexandria, 24 d'abril 2010; Conferència «Ha ressuscitat tal com va dir», parròquia de Santa Maria de l'Alba, Tàrraga, 28 d'abril 2010; Ponència «Els relats evangèlics de la resurrecció», *Simposi Internacional de Sagrada Escripura «El Jesús històric i el Crist de la fe»*, Facultat de Teologia de Catalunya, 13-14 de maig 2010; Taula rodona amb els rectors de la UB, URL i UdL i el Secretari de la Subcomissió d'Universitats de la CEE: «Humanizar la Universidad: La misión actual del saber teológico en la sociedad del conocimiento y en la Universidad», V Trobada de Professors Universitaris Catòlics, Barcelona, Paranimf UB, 17 de juny 2010;

Ponència «El Jesús de la història i el Crist de la fe», Curs Intensiu de Cristologia, Jornades d'Estiu, Barcelona, FTC, 1 de juliol 2010; Seminari «Jesús i les paràboles», *V Trobada Internacional d'exegetes del NT est-oest (EELC-SNTS)*, Minsk (Bielorússia), 2-8 setembre 2010.

I. RICART: Ponència: «*Kata sarka*, com a criteri de discerniment de Pau per accedir a Jesús», Jornades de biblistes catalans, Associació Bíblica de Catalunya, Vic 29, 30 i 31 desembre del 2009; «La conversió de sant Pau», Llibreria Paulines, dia 26 gener 2010; Organització de les Quarts Jornades «La Tenda d'Abraham com a lloc de triàleg interreligiós»: Fundació Claret, Lloc: Sala Pere Casaldàliga, de la Llibreria Claret: «Abraham en l'AT i la tradició jueva» Jorge Burdmann, de la Comunitat Israelita de Barcelona, responsable del Departament Tradició i Cultura, implicat en el Diàleg interreligiós i membre del Consell editorial de la revista *Dialogal*. (18 febrer 2010); «Abraham segons el NT»: Ignasi Ricart, professor de Bíblia de la Facultat de Teologia de Catalunya. (25 febrer 2010); Abraham en l'Alcorà: Rashid 'Aarab, filòsof, membre del grup «Pensar de Conviure» de la Facultat de Filosofia Ramon Llull. (4 març 2010); Taula rodona, dirigida pel prof. Xavier Marín, professor de la Universitat Ramon Llull i coordinador del Grup de Recerca *Identitat i Diàleg Intercultural* (11 març 2010).

Llibres publicats per la Facultat de Teologia de Catalunya

Dins la «Col·lectània Sant Pacià»:

Manuel CLARET, *El matrimoni, comunitat de vida i amor* (CSP 93) 2009, 239 pp. (en coedició amb el CPL).

Carles MASCARÓ I BUYREU, *La revelació de Déu, pedagogia d'humanitat. Reflexió teològica sobre una experiència de reforma educativa a Catalunya: 1978-2003* (CSP 94) 2010, 494 pp.

Emili MARLÉS ROMEU, *Trinidad creadora y cosmología. El diálogo teología-ciencias y el misterio de la Creación en escritos de Ian G. Barbour y Denis Edwards* (CSP 95) 2010, 385 pp.

Dins la col·lecció «Lliçons inaugurals de curs»:

Enric CORTÈS, *Una comunitat jueva a la recerca de la causa del mal moral*, 2010, 77 pp.

Dins la col·lecció «Qüestions Teològiques»:

El Déu que es revela. Jornada Acadèmica (Facultat de Teologia de Catalunya 16-17 desembre 2009), Qüestions Teològiques 8, 2010, 113 pp.

800 anys de Franciscanisme. XIX Jornades d'Estudis Franciscans (Facultat de Teologia de Catalunya, 26-27 juny 2008), Qüestions Teològiques 9, 2010, 255 pp.

El valor de l'acció política i la seva dimensió ètica (Facultat de Teologia de Catalunya 8-9 febrer del 2010), Qüestions Teològiques 10, 2010, 98 pp.

El Ministeri presbiteral, esperança del món (Facultat de Teologia de Catalunya 3 de març del 2010), Qüestions Teològiques 11, 2010, 130 pp.

Dins la col·lecció «Clàssics cristians del segle XX»:

Arthur MICHAEL RAMSEY, *L'Evangeli i l'Església catòlica*, Clàssics cristians del segle XX, 6, 2010 (Introducció: Paul Avis), 318 pp.

Karl RAHNER, *Pregàries de la vida*, Clàssics cristians del segle XX, 7, 2010 (Introducció: Gabriel Amengual), 223 pp.

Marie-Dominique CHENU, *Tomàs d'Aquino, mestre d'espiritualitat*, (Introducció: Martí Gelabert), Clàssics cristians del segle XX, 8, 205 pp.

Dins la col·lecció «Literatura Intertestamentària»:

Vida grega d'Adam i Eva. Introducció, traducció, text grec revisat i notes de Frederic Raurell, (Literatura Intertestamentària, 5, suplementa), Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya – Associació Bíblica de Catalunya 2009, 145 pp.

Publicacions periòdiques:

Revista Catalana de Teologia, vol. 34/2 (2009), 327 pp. i vol. 35/1 (2010), 269 pp.
Arxiu de Textos Catalans Antics, vol. 29 (2010), 1109 pp. (en coedició amb l'Institut d'Estudis Catalans).

Llibres publicats pels professors en altres editorials

X. ALEGRE: *El Apocalipsis de Juan. El libro de la resistencia y esperanza cristiana en un mundo injusto*, San Salvador (El Salvador): CMR 2009 (Cuadernos Mons. Romero 23, 74 pp.); *Resistència i esperança cristianes en un món injust. Introducció a l'Apocalipsi*, Barcelona: Cristianisme i Justícia 2010 (Quadern n° 165; també en castellà i en anglès!).

A. BORRELL: *La mística renova el món: el testimoni de Sant Pau. Actes del IV Congrés d'Espiritualitat* (edició preparada per Agustí Borrell) (Saurí 180), Barcelona: Carmelites Descalços de Catalunya i Balears – Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2010.

J. FONTBONA: *Els set sagraments* (Emaús 86), Barcelona: CPL 2010 (n'hi ha també versió castellana); *La Cena del Senyor, misteri de comunió* (CPL 5), Barcelona: CPL 2010 (revisada i ampliada, amb pròleg del Dr. Josep M. Rovira Belloso).

Jordi LATORRE: *La Biblia, escuela de oración* (Col. Emaús 83), Barcelona, Centre de Pastoral Litúrgica 2009, 62 pp.; *Pablo, el apóstol de Jesucristo* (Col. Documentos de ACO 21) Barcelona, Acción Católica Obrera 2009, 68 pp.; *Pablo, siervo de Jesucristo, llamado a ser apóstol*, (Col. Emaús 88) Barcelona, Centro de Pastoral Litúrgica 2010, 87 pp.

S. PIÉ-NINOT: *Ecclesiologia. La sacramentalità della comunità cristiana*, Brescia: Ed. Queriniana 2008, 734 pp.; *Què és l'Església*, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2008, 75 pp.; *Qué es la Iglesia*, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2008, 75 pp.; *Ecclesiología. La sacramentalidad de la comunidad cristiana*, Salamanca: Ed. Sígueme 2009, 669 pp. segunda edición; *La Teología Fundamental*, Salamanca: Ed. Secretariado Trinitario ⁷2009 (séptima edición que incluye una guía de lectura de la DV e incorpora una nueva síntesis bibliográfica del 2001-2009); *Che cos'è la Chiesa. Breve sintesi*, Brescia: Queriniana 2009; *La Teologia Fondamentale. «Rendere ragione della speranza» (1Pt 3,15)*, Brescia: Queriniana ⁴2010.

A. PUIG: *Un Jesús desconocido. Claves de lectura del Evangelio gnóstico de Tomás*, Barcelona: Ariel 2008, 184 pp.; *Els evangelis apòcrifs* a cura d'Armand Puig i Tàrrach (A tot vent 471), vol. I, Barcelona: Proa 2008, 533 pp. (= *Los evangelios apócrifos*, volumen I, Barcelona: Ariel 2008, 412 pp.) (= *I vangeli apocrifi*, vol. I, Cinisello Balsamo, MI: San Paolo 2010); *La força de la feblesa*, en col·laboració amb Francesc Torralba, projecte «Una ètica per al segle XXI» (La Mirada 78), Barcelona: Proa 2008, 164 pp.; AA. VV. (eds.), *Llibre d'estil per a la redacció d'escrius de teologia i filosofia*, Barcelona: FTC – FFC – ABCat 2008, 242 pp.; *La violència en la Bíblia*. Edició a cura d'A. Puig i Tàrrach (Scripta Biblica 9), Barcelona: ABCat – PAM 2009, 295 pp.; *Fem lloc als qui no en tenen. Història pedagògica del Centre de Promoció Juvenil i de la Dona (Fundació Josep Pont i Gol) durant els anys 1996-2005*, en col·laboració amb Teresa Ferrater (ed.), Natàlia Avilés i Eduard Guerrero (El Tinter 102), Valls: Cossetània 2010, 141 pp.; *La veritat i la mentida*. Edició a cura d'A. Puig i Tàrrach (Scripta Biblica 10), Barcelona: ABCat – PAM 2010, 338 pp.; A. PUIG I TÀRRECH (ed.), *Claus de lectura de la Bíblia. Qüestions preliminars* (Cristianisme i Cultura 66), Barcelona: FJM – Cruïlla 2010, 204 pp.; J. M. GAVALDÀ RIBOT – A. MUÑOZ MELGAR – A. PUIG I TÀRRECH (eds.), *Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu a Tarragona (segles I-VIII). Actes del Congrés de Tarragona (19-21 de juny del 2008)* (Biblioteca Tàrraco d'Arqueologia VI), Tarragona: Liber – INSAF 2010, 675 pp.; *Jesus: An Uncommon Journey* (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament, II/288), Tübingen: Mohr Siebeck 2010, 310 pp.; *La Sagrada Família segons Gaudí. Comprendre un símbol* (Visions 40), Barcelona: Pòrtic 2010, 275 pp.; *Bíblia i mística*. Edició a cura d'A. Puig i Tàrrach (Scripta Biblica 11), Barcelona: ABCat – PAM 2010, 242 pp.

Articles publicats pels professors en revistes especialitzades

X. ALEGRE: Entrevista: «El somni d'Ellacuría encara no s'ha fet realitat: fe i justícia», *Catalunya Cristiana* 31 n° 1574 (19-11-2009), p. 4; «La Iglesia que nace de la Pascua. Seguimiento de Jesús y opción por los pobres», *Revista Latinoamericana de Teología* 27 (2010) 141-160.

A. BORRELL: «La Palabra encarnada. Cristina Kaufmann y la Biblia», *Revista de Espiritualidad* 68 (2009) 423-440; «Miracolo», en Romano PENNA – Giacomo PEREGO – Gianfranco RAVASI (a cura di), *Temi teologici della Bibbia* (Dizionario San Paolo), Cinisello Balsamo: San Paolo 2010, 851-857; «El apóstol Pablo, de la contemplación al testimonio», en Rómulo CUARTAS LONDOÑO (dir.), *La Biblia libro de contemplación* (Biblia y mística 1), Ávila-Burgos: CITEs – Monte Carmelo 2010, 273-289; «Nous mètodes d'aproximació als textos bíblics», en Armand PUIG (coord.), *Claus de lectura de la Bíblia. Qüestions preliminars* (Cristianisme i cultura 66), Barcelona: Cruïlla 2010, 113-136; «La Bíblia, el llibre de la vida», *Butlletí de l'Associació Bíblica de Catalunya* 105 (maig 2010) 5-7; «La Paraula de Déu: una invitació al diàleg», *Qüestions de vida cristiana* 236 (2010) 53-66; «Les tradicions sobre el viatge de Pau a Hispània en la Primera carta de Climent i en el Cànon de Muratori», en Josep M. GAVALDÀ RIBOT – Andreu MUÑOZ MELGAR – Armand PUIG I TÀRRECH, *Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu a Tarragona (segles I-VIII). Actes del Congrés de Tarragona (19-21 de juny del 2008)* (Biblioteca Tàrraco d'Arqueologia 6), Tarragona: Fundació Privada Liber – INSAF 2010, 157-165.

J. CERVERA: «A los Hebreos, un escrito con muchas puertas abiertas», en O. TUÑÍ (ed.), *La carta a los Hebreos* (Reseña Bíblica 66), Estella: Verbo Divino 2010, 5-14; «Hebreos: un itinerario místico al cielo», *Ibíd.*, 45-53.

E. CORTÈS: «Crítica Textual del Primer Testamento (Ez 1)», en *Claus de lectura de la Bíblia* (Cruïlla 66) Barcelona: Cruïlla – Fundació Joan Maragall 2010, 41-66.

J. FONT: «El prevere, ministre de la misericòrdia», *El Bon Pastor*, 3 (2010) 21-24; «El prevere, l'home de l'altar», *El Bon Pastor* 4 (2010) 20-22; «El prevere, educador de la pregària de la comunitat», *El Bon Pastor* 5 (2010) 19-21; «El silenci litúrgic», *Liturgia y Espiritualidad* 6 (2010) 335-340.

J. FONTBONA: «El ministerio ordenado en su marco eclesiológico», *Phase* 49 (2009) 461-479; «El sacerdocio común», *Phase* 50 (2010) 95-107.

C. GODOY: «Les tradicions del viatge de sant Pau a Hispània en la literatura apòcrifa» en Josep M. GAVALDÀ RIBOT – Andreu MUÑOZ MELGAR – Armand PUIG I TÀRRECH, *Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu a Tarragona (segles I-VIII). Actes del Congrés de Tarragona (19-21 de juny del 2008)* (Biblioteca Tàrraco d'Arqueologia 6), Tarragona: Fundació Privada Liber – INSAF 2010, 167-180.

B. PALAU: «L'apassionament com a característica de les dones en els evangelis», *Sofia* 15 (2009) 97-111; «El testimoni de Pau», en A. BORRELL (ed.), *La mística renova el món: el testimoni de sant Pau. Actes del IV Congrés d'Espiritualitat* (Saurí 180), Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat – Carmelites Descalços de Catalunya i Balears 2010, 193-207.

S. PIÉ-NINOT: «Les línies centrals del discurs de Ratisbona», *El diàleg fe-raó. El discurs de Benet XVI a Ratisbona*, (Qüestions Teològiques, 1), Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya 2008, 29-42; «Hacia un *ordo communionis primatus*?» *Gregorianum* 89 (2008) 5-26; «De la *Dei Verbum* al Sínodo de los Obispos sobre la Palabra de Dios del 2008» *Estudios Eclesiásticos* 83 (2008) 223-237; «Evangelium und Glaubenslehre» *Materialdienst des Konfessionskundlichen Instituts Bensheim* 59 (2008) 94-100; «CPL: conmemoración de su cincuenta aniversario: Perspectivas de futuro» *Phase* 48 (2008) 261-267; «Amb ulls de futur», en *Cinquantè aniversari 1958-2008, Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona*, 12 de juny del 2008, 19-26; «“Viva vox evangelii” (DV 8). Cristo, sì, Chiesa no? Punti nodali» en *Atti del Convegno Diocesano Marina di Sibari (Cosenza), 26-27 settembre 2008, Il Volto di Cristo: Via, Verità e Vita*, Gorle (Bg) 2008, 471-482; «Palabra de Dios e Iglesia» *Gregorianum* 89 (2008) 347-367. «Las «condiciones de vida» en la Iglesia: laicado, ministerio pastoral y vida consagrada. Su localización en la Iglesia diocesana», Comisión Episcopal de Seminarios y Universidades, *Decid con la vida: «Aquí estoy»*. *Jornadas Nacionales sobre Pastoral Vocacional* (16-18 de noviembre del 2007), Madrid 2008, 43-77, «Préface», en S. PONGA, *L'Écriture, âme de la théologie. Le problème de la suffisance matérielle des Écritures*, Paris : Du Cerf 2008, 17-19; «Palabra de Dios y Liturgia» *Phase* 287-288 (2008) 551-575; «Profesores de teología en la Formación Sacerdotal» *Seminarios* 54 (2008) 171-177; «El Sínodo dels Bisbes del 2008 sobre la Paraula de Déu» *Quaderns de Pastoral* 211/212 (2008) 59-71; «Los laicos a 20 años de la *Christifideles laici*», en CEAS, *XIV Encuentro General de Apostolado Seglar*, Madrid 2009, 35-68; «Habiter ce monde. Quelques perspectives du concile Vatican II à nos jours», en A. BORRAS – L. BRESSAN (eds.), *Habiter notre temps en chrétiens*, Bruxelles: Lumen Vitae 2009, 13-30; CPL: 50è. aniversari: «Quins ulls de futur podem dibuixar?» *Missa Dominical* 41 (2009) 5-6.67.68; «Prólogo», en J. CASÁS OTERO, *Belleza y vida de fe*, Madrid: San Pablo 2009, 9-12; «El «revival» de la Paraula de Déu (El Sínodo del 2008)», *Foc Nou* 417 (2009) 21-25; «Palabra de Dios y lectura orante» *Misa Dominical* 14 (2009) 3-5; «Hacia una teología de la Palabra de Dios» *Almogaren* (Instituto Superior de las Islas Canarias, sede Gran Canaria) 44 (2009) 153-171: «El Sínodo de los obispos, del 2008, sobre la Palabra de Dios» *Phase* 292 (2009) 283-308; «Nota sobre el Sínodo sobre la Palabra de Dios en vida y la misión de la Iglesia» *Gregorianum* 90 (2009) 957-863; «Las «condiciones de vida» en la Iglesia: laicado, ministerio pastoral y vida consagrada. Su localización en la vida diocesana», en CEE / Seminarios y Universidades, *Decid con la vida: «Aquí estoy»*. *Jornadas Nacionales sobre Pastoral Vocacional* (2007), Madrid: Edicé 2009, 43-77; «El Sínodo de los Obispos sobre “La Palabra de Dios en la vida y la misión de la Iglesia”». Comunicación presentada en las *XIV Jornadas de TF de España y Portugal*, en Braga (Portugal), 10-13 de junio del 2009, en *Telmus* (Vigo) 2 (2009) 57-63; «Le note e caratteristiche della Chiesa come comunità cristiana: Una, Santa, Cattolica ed Apostolica», en *Diocesi di Cassano all'Jonio, La Chiesa che vorrei*, Cassano all'Jonio 2009, 85-103; «La dimensión jerárquica del Ministerio Petri-

no», en G. URRIBARI (ed.), *El ser sacerdotal. Fundamentos y dimensiones constitutivas*, PUPC, Madrid 201-220; «La missió del Papa en l'Església. Breu síntesi teològico-espiritual amb motiu de la seva visita els dies 6 i 7 de novembre del 2010» *Missa Dominical* 2010, 18-21; «Introducción a la tercera edición», R. LAUTOURELLE – R. FISICHELLA – S. PIÉ-NINOT (eds.), *Diccionario de Teología Fundamental*, Madrid 32010, I-XVI; «Cristo fundador e fundamento della Chiesa» e «Sacramentalità», en G. CALABRESE – P. GOYRET – O. F. PIAZZA (eds.), *Dizionario di Ecclesiologia*, Roma: Città Nuova 2010, 381-394 e 1242-1255.

J.-A. PIQUÉ: «L'attimo fuggente/sfuggente: L'universo sacramentale della musica. Dalla forma estetica all'evento empatico» en P. SEQUERI (ed.), *Il Corpo del Logos. Pensiero estetico e teologia cristiana*, Milano: Glossa 2009, 179-195; «La música en los monasterios: alabanza a Dios y acogida/diálogo con los hombres y mujeres. La experiencia estética del Misterio», en E. LÓPEZ-TELLO – B. SELEN ZORZI (eds), *Church, Society and Monasticism*, (Studia Anselmiana 146), Roma 2009, 283-315.

J. PLANELLAS: «La Paraula de Déu en la trama de la història» (Glossa i comentari del missatge al Poble de Déu de l'últim Sínode de Bisbes), en *Butlletí de l'Església de Girona* 151 (octubre 2009) 645-655; «Joaquim Vallmajó i Sala (1941-1994)», en *Quaderns de Pastoral* 217-218 (gener-juny 2010) 96-99; «L'«Església dels pobres» a les dues primeres sessions del Vaticà II i a la Constitució "Lumen gentium"», *RCatT* 35/1 (2010) 23-62; «Algunes pistes d'actuació per a l'Església davant els canvis actuals», *Quaderns de Pastoral* 219 (juliol-setembre 2010) 48-52.

R. PRAT I PONS: «Diàleg fe i cultura. Lectura creient de l'experiència eclesial de l'IREL» *Quaderns de Pastoral* 214 (2009) 55-73; «Moviments de joves cristians», en *Arrels Cristianes. Presència i significat del cristianisme en la Història i la Societat de Lleida (Volum IV), Temps de llums i ombres. L'època contemporània del segle XIX als nostres dies*, Lleida: Pagès Editors 2009, 333-338; «La restauració dels estudis teològics superiors a la Diòcesi de Lleida» *Ibidem*, 553-558; «Mundo rural y evangelización» *Catequética – Sal Terrae*, 50-3 (2009) 146-157; «10 Tesis sobre el ministeri del prevere a l'Església», *Catalunya Cristiana*, 10 articles publicats setmanalment, des del 24 de setembre fins al 26 de novembre del 2009; «Comunitats civil i cristiana. En el 15è aniversari del Concili Provincial Tarraconense», *La Mañana*, 30 de setembre del 2009; «Las asambleas parroquiales», «Pliego» *Vida Nueva* 2678 (2009) 23-30; «Tenemos futuro, porque tenemos presente», *Vida Nueva* 2688 (2009) 35; «Elogi de la paciència», *Segre* 27 de gener del 2010; «La propuesta de la acción caritativa y social de la Iglesia ante la crisis», *XVIII Curso de Formación de Doctrina Social de la Iglesia «La crisis, un desafío cultural y ético»*, 15-17 de setembre del 2009, CEPS, Fundación Pablo VI, Instituto Social León XIII, (Madrid). Publicat en *Corintios* XIII 134 (2010) 79-100.

A. PUIG: «La violència i Jesús de Natzaret», en A. PUIG I TÀRRECH (ed.), *La violència en la Bíblia* (Scripta Biblica 9), Barcelona: ABCAT – PAM 2009, 151-192; «La pregària a l'arrel de la pau», *Documents d'Església* 934 (2009) 121-123; «La certesa de l'estada de sant Pau a Tarragona», *Temes d'avui* 31 (2009) 26-47;

«La palabra de Dios en Jesús y en la comunidad cristiana primitiva», en J. RICO GARCÍA (ed.), *La Palabra de Dios en la formación sacerdotal. XXXVII Encuentro de Rectores y Formadores de Seminarios Mayores, 8-10 septiembre 2008* (Encuentro de Formadores 7), Madrid: Edice 2009, 17-39; «L'approccio di J. Dupont alle parabole: problemi di metodo e prospettive spirituali», en L. SARACENO, *Un maestro senza scuola? La lezione di Jacques Dupont*, Bologna: EDB 2009, 93-125; «L'aportació del cristianisme a la consciència social europea», *L'Espill* 33 (2009) 63-75; «Gesù Cristo», en R. PENNA – G. PEREGO – G. RAVASI, *Temi teologici della Bibbia* (Dizionario San Paolo), Cinisello Balsamo MI: San Paolo 2010, 541-554; «Enganyar la comunitat i mentir a l'Esperit. L'episodi d'Ananies i Safira (Ac 5,1-11)», en A. PUIG I TÀRRECH (ed.), *La veritat i la mentida* (Scripta Biblica 10), Barcelona: ABCAT – PAM 2010, 173-202 (= «Engañar a la comunidad y mentir al Espíritu. El episodio de Ananías y Safira (Hch 5,1-11)», en S. FERNÁNDEZ – J. NOEMÍ – R. POLANCO, *Multifariam. Homenaje a los profesores Anneliese Meis, Antonio Benué y Sergio Silva* [Anales de la Facultad de Teología 1], Santiago de Chile: Pontificia Universidad Católica 2010, 91-123); «L'apòstol Pau, mestre i model de vida interior», *Documents d'Església* 957 (2010) 146-158; «La lletra i la llum», *Butlletí ABCat* 105 (2010) 9-12; «Els sentits del text bíblic», en A. PUIG I TÀRRECH (ed.), *Claus de lectura de la Bíblia. Qüestions preliminars* (Cristianisme i Cultura 66), Barcelona: FJM – Cruïlla 2010, 137-155; «La inspiració en els llibres bíblics», *Qüestions de vida cristiana* 236 (2010) 77-89; «Les probabilitats d'una missió de Pau a Tarragona», en J. M. GAVALDÀ RIBOT – A. MUÑOZ MELGAR – A. PUIG I TÀRRECH (eds.), *Pau, Fructuós i el cristianisme primitiu a Tarragona (segles I-VIII). Actes del Congrés de Tarragona (19-21 de juny del 2008)* (Biblioteca Tàrraco d'Arqueologia VI), Tarragona: Liber – INSAF 2010, 133-155; «Il corpo e la corporeità», en T. VERDON (ed.), *Gesù. Il corpo, il volto nell'arte*, Torino: Silvana Editoriale – Venaria Reale 2010, 125-129.

2. UNA FACULTAT ATENTA A LA SEVA VOCACIÓ

L'embranzida que va suposar per a tots la celebració del Quarantè Aniversari (curs 2007-2008) ha continuat determinant la vida de la Facultat el curs 2009-2010. Encara ressona en aquesta Aula Magna el conferiment, la setmana passada, del doctorat «honoris causa» al Metropolita i Professor Hilarion de Volokolamsk, acte de gran rellevància acadèmica i ecumènica. El nostre model de Facultat es caracteritza per una eclesialitat decidida i sense dubtes, per un rigor docent i investigador del qual donen fe les activitats acadèmiques i publicacions dels nostres professors i per una plena consciència del rol formatiu que duem a terme com a entitat a la qual es confien els futurs pastors del poble de Déu. La Facultat és el pulmó intel·lectual de l'Església que viu i peregrina a Catalunya, i per això estem contents del suport que rebem dels bisbes de les nostres deu diòcesis els quals ens confien la formació intel·lectual dels seus seminaristes, i mos-

tren envers aquesta institució un suport decidit, que passa per la via moral però també econòmica. Gràcies, senyors bisbes, per l'ajuda que recentment ens heu concedit i que contribuirà al manteniment de la velocitat de creuer amb la qual avancem.

Som una institució interdiocesana, presidida estatutàriament pel Sr. Cardenal de Barcelona, però copresidida pel seu Consell, que integra els bisbes de les altres diòcesis catalanes, els màxims representants de la Unió de Religiosos de Catalunya així com l'Abat de Montserrat i el Provincial de la Companyia de Jesús. En aquest sentit, puc dir que la Facultat de Teologia de Catalunya constitueix un magnífic exemple de cohesió i de treball conjunt, colze a colze, dia rere dia, de professors i alumnes de procedències molt diverses, que aquí descobreixen i enforteixen els lligams mil·lenaris existents entre les diòcesis catalanes i conformen una plataforma de reflexió teològica empeltada de densitat espiritual. Nosaltres, no fem teologia sense l'escolta de la veu de Déu i sense l'auscultació del món en què vivim. Som fills del Vaticà II i assumim la gran herència de la teologia patristica i medieval, en plena comunió amb l'Església de Roma i ens alegrem que el seu bisbe, el Sant Pare, el successor de Pere, visiti aviat aquesta ciutat de Barcelona, cap i casal. Per això el dia 21 d'aquest mes al capvespre hi haurà en aquesta Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona una solemne Sessió Acadèmica —que el Gran Canceller ha volgut d'una manera especial—, per tal de posar en relleu els harmònics teològics que configuren la visita apostòlica del Papa Benet XVI, eminent coneixedor dels Pares i un dels últims teòlegs vius que participaren en el Concili Vaticà II.

En l'Annex d'aquesta memòria figura la relació completa de les múltiples activitats acadèmiques dutes a terme en el curs 2009-2010, com ara les Jornades, Congressos i Simposis que la Facultat ha organitzat per ella mateixa o bé les activitats que han tingut lloc en col·laboració i sinergia amb altres institucions. Voldria remarcar-ne algunes. Entre les activitats ordinàries, cal subratllar l'anomenada *Quarta Hora dels dimecres*, una iniciativa destinada a cultivar ensems el coneixement de certs temes d'actualitat (per exemple, acabem de dedicar una Quarta Hora a la teologia del beat John Henry Newman) però també a promoure en l'alumnat les opcions lliures i personals a favor d'una cultura teològica. També voldria subratllar, ara en relació al cos de docents, que aquest curs i el vinent els tres Departaments de la Facultat dedicaran la recerca a un únic tema: «L'Esperit Sant. Dinamisme i presència». Penso que el Metropolita Hilarion, flamant nou membre d'aquest Claustre, hi estaria prou d'acord!

Entre les activitats extraordinàries, esmento la Jornada Acadèmica del Departament de Sistemàtica «El Déu que es revela» (16 de desembre del 2009), amb els professors Vidal Talens (València), Jean-Marc Avéline (Marsella), Pié i Morlans. El dia 20 de gener del 2010 hi hagué una Sessió acadèmica dels professors amb Mons. Gianfranco Ravasi, President del Pontifici Consell per a la Cultura, el qual parlà sobre «Fer teologia en diàleg amb el món de la cultura i de la ciència». En aquesta sessió el Prof. Emili Marlés va presentar a Mons. Ravasi el grup STOQ-

FTC. També cal esmentar la Jornada del Departament de Moral – SEDASE que va portar per títol «El valor de l'acció política i la seva dimensió ètica» (8-9 de febrer del 2010), i en la qual prengueren part els Srs. Guzmán Carriquiry (Sotsecreteri del Pontifici Consell de Laics), Joan Majó (Comissionat d'Universitats), Eugeni Gay (Tribunal Constitucional), Miguel Herrero y Rodríguez de Miñón (Consell d'Estat), Miquel Roca i Junyent (ex Diputat) i els Professors Babra, Costa, Mora i Puig. El dia 3 de març tingué lloc la Jornada Acadèmica extraordinària «El ministeri presbiteral, esperança del món», amb motiu de l'Any Sacerdotal. Els ponents foren el Cardenal Cláudio Hummes, aleshores Prefecte de la Congregació per al Clergat, Santiago del Cura (Burgos) i el Professor Prat i Pons, director del Seminari de Teologia Pastoral de la nostra Facultat. El Simposi Internacional del Departament de Bíblia portava per títol «El Jesús històric i el Crist de la fe», i es va dur a terme amb gran èxit de resultats i d'assistència (271 inscrits) els dies 13 i 14 de maig del 2010. Ultra quatre professors de la casa (Torralba, Borrell, Pié i Puig), hi intervingueren els prestigiosos professors Daniel Marguerat (Lausanne), Jörg Frey (Zürich), Larry Hurtado (Edinburgh) i Gerd Theissen (Heidelberg). Encara, de l'1 al 3 de juliol hi hagué les Jornades d'estiu de teologia, dedicades enguany a cristologia, magníficament coordinades pel Professor Morlans, del Departament de Teologia Sistemàtica.

Els inscrits a totes aquestes activitats acadèmiques, les ponències de les quals són publicades en la *Revista Catalana de Teologia* o en «Qüestions teològiques», han estat 780 persones (460, el curs anterior).

A més, pel que fa a activitats extraordinàries, cal fer notar que la Facultat ha reconegut, com a cursets optatius propis, algunes activitats programades per la Fundació Joan Maragall i l'Abadia de Montserrat.

3. L'APLICACIÓ DEL PLA BOLONYA I LES NOVES POSSIBILITATS

El curs passat es va caracteritzar, des del punt de vista del treball intern dels Departaments, pel replantejament de la graella general del Segon Cicle, és a dir, les llicències, amb la finalitat d'adequar-les a les exigències del Pla Bolonya. Calia conjuminar diversos factors, i el resultat ha estat d'allargar un dia més els cursos lectius, els seminaris i tutories, i passar a un esquema de tres dies (dimarts, dimecres i dijous, en comptes de dos) —llevat de Litúrgia, que proposa cinc dies lectius per setmana. D'aquesta manera s'assoleixen dotze unitats (quatre per dia) i es demana que els alumnes, d'acord amb el Pla Bolonya, dediquin a l'estudi un temps substantiu, facilitat pel fet que, en el cas dels seminaristes i preveres, el Seminari Conciliar de Barcelona obre les seves portes com a residència dels llicenciands —i doctorands. D'altra banda, la dedicació, que hauria de permetre fer la llicència en dos anys, sense allargassar-la indefinidament, s'acompanya d'un estudi aprofundit de les llengües de les fonts (llatí, en el cas de Sistemàtica, Moral i Litúrgia, i hebreu i grec en el cas de Bíblia). Encara, per tal de garantir que es

pugui fer la tesina, es promou l'anomenat «Seminari de tesina» que ha de conduir els alumnes vers la realització del treball final. Encara, s'aconsegueix un equilibri travat entre els cursos comuns i els cursos d'especialització, a partir d'un esquema de base: dedicar l'any A a la fonamental, la Trinitat i la cristologia, i l'any B a l'antropologia, l'Església i els sacraments. Pensem que d'aquesta manera, amb motiu de l'aplicació del Pla Bolonya, la nostra llicència queda racionalitzada i situada plenament al nivell de les llicències en teologia que s'imparteixen en altres facultats.

Un altre efecte benèfic de l'aplicació de Bolonya és la creixent consciència de la necessitat d'establir lligams acadèmics amb altres institucions universitàries per tal d'endegar projectes comuns. Voldria referir-me concretament a tres projectes amb la Universitat de Barcelona. El primer és l'Aula Lul·liana, en el qual participa igualment la Facultat de Filosofia. Iniciada fa cinc anys, l'Aula té com a *partner* el Departament de Filologia Catalana de la UB, i organitza cada any unes sessions dedicades a una temàtica lul·liana amb la participació dels millors especialistes. El segon projecte és un màster conjunt, de dos cursos de durada, amb el títol de «Gnosticisme i càbala». Gràcies als contactes mantinguts entre el Gran Cancellier i el Rector de la Universitat i gràcies al treball realitzat pel Departament de Sagrada Escripura de la nostra Facultat conjuntament amb el Departament de Filologia Clàssica de la UB, el mes de febrer del 2011 s'iniciarà aquest Màster i es farà així realitat una vella aspiració de la nostra institució. El tercer projecte es relaciona amb l'escaiença dels mil set-cents anys de l'Edicte de Milà. En aquest cas, s'han començat els contactes entre el Departament d'Història de la nostra Facultat i el Departament d'Història Antiga de la UB perquè durant el curs 2011-2012 es pugui celebrar un Congrés internacional sobre l'emperador Constantí.

Una altra institució amb la qual la Facultat manté una relació privilegiada és l'Institut d'Estudis Catalans, l'Acadèmia de la Llengua Catalana. En aquest cas també són tres els projectes que s'impulsen, gràcies als esforços i competència, universalment reconeguda, del Dr. Dr. h.c. Josep Perarnau i Espelt. El projecte més antic és l'«Arxiu de Textos Catalans Antics» (ATCA), una revista altament especialitzada de gairebé mil pàgines i de freqüència anual, una de les grans contribucions de la nostra Facultat a la llengua i cultura catalanes, que es publica en coedició amb l'Institut. El segon projecte és el «Corpus Scriptorum Cataloniae», que pretén reunir en un conjunt articulat les produccions literàries catalanes clàssiques. Una de les seccions de què consta és dedicada a la producció teològica d'Arnau de Vilanova («Arnaldi de Villanova Opera Theologica Omnia»), que també es publica en coedició amb l'Institut. Precisament és en relació a aquest autor que ens trobem en fase de constitució del que serà el «Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova», el qual tindrà la seva seu en aquest edifici, vora les dependències de l'actual Biblioteca. Serà un centre pertanyent a la nostra Facultat que comptarà amb el suport efectiu de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Generalitat de Catalunya. Aquest centre, que ha d'integrar la rica biblioteca del

Dr. Perarnau, serà una institució de gran prestigi que ens permetrà de tenir veu pròpia en el camp dels estudis medievals.

4. PUBLICACIONS

Les publicacions continuen a un ritme vigorós. La *Revista Catalana de Teologia*, fundada l'any 1975 i dirigida pel Dr. Joan Planellas, amb la col·laboració de la Dra. Cristina Godoy, secretària de publicacions, està posada al dia pel que fa a la freqüència de publicació, i manté intacte el seu prestigi científic, mentre és en curs de preparació la Miscel·lània que serà dedicada al Professor Josep Rius-Camps, fundador de la Revista. Una cosa semblant es pot dir de la Col·lectània sant Pacià, dirigida pel Dr. Josep Castanyé, director del Secretariat de Publicacions, que en el darrer any ha publicat 3 volums. Les «Qüestions teològiques» han arribat als nou volums, i n'hi ha dos més en preparació. La col·lecció «Clàssics cristians del segle XX», dirigida pel Dr. Sebastià Janeras, ja ha tret sis volums, i n'hi ha dos més en preparació, amb la col·laboració —que agraeixo— de la Conferència Episcopal Tarraconense i de la Fundació Dr. Albert Bonet, i en coedició amb Edicions 62. La col·lecció «Literatura Intertestamentària», que es publica en coedició amb l'Associació Bíblica de Catalunya, és a punt de treure dos volums, sempre sota la direcció del Dr. Enric Cortès. Les publicacions periòdiques dels instituts incorporats a la Facultat, «Selecciones de Teología», «Actualidad bibliográfica», «Quaderns de Teologia Fonamental», «Phase» i «Liturgia y Espiritualidad», continuen apareixent regularment. Voldria agrair públicament els ajuts concedits per la Direcció General d'Afers Religiosos, en la persona de la Dra. Montserrat Coll, els quals ens han permès de mantenir el nivell i el ritme de les nostres publicacions. La sensibilitat de la Dra. Coll envers el nostre projecte ha estat clau a l'hora de posar-lo a l'abast de moltes persones, i volem retre-li el nostre agraïment més sincer.

5. «PERSONALIA»

Ve ara el moment de fer esment dels professors que, per imperatius de l'edat, han deixat la docència en els cursos institucionals, si bé continuen exercint-la en el Segon Cicle. Són els professors Alegre, Claret, Guiteras i Mora. Es tracta de quatre «pesos pesats» de la nostra Facultat, que hi han ensenyat durant decennis i han contribuït a donar-li el gruix que posseeix. Abans, però, he de subratllar que la nostra Facultat té un nou vice-degà en la persona del Dr. Joan Planellas i Bar-nosell, prevere de la diòcesi de Girona. Votat per àmplia majoria del Consell de Facultat i nomenat pel Gran Canceller el 14 de juliol d'enguany per a un període de dos anys, el Dr. Planellas ha dut a terme una tasca precisa i preciosa com a director de la «Revista Catalana de Teologia», càrrec que continua ostentant. Teò-

leg de formació sòlida i bon expert en el Pla Bolonya, el Dr. Planellas agermana experiència i «savoir faire». Li agraïm que hagi acceptat, i agraïm al Sr. Bisbe de Girona que hagi expressat el seu «placet» al nomenament.

I passem als quatre professors. El Dr. Xavier Alegre, de la Companyia de Jesús, és un docent imaginatiu i tenaç, un biblista de robusta formació alemanya i de somnis i compromisos llatinoamericans, d'eficàcia verificada i de provada honestedat intel·lectual. El P. Alegre ha estat un professor respectat i respectable, apassionat per la Paraula de Déu, de verb fàcil i d'explicació diàfana, que ha ensenyat Nou Testament durant quaranta anys i ha plantejat la pregunta pel text evitant de caure en els pretextos, tant en la docència com en les publicacions. La seva exegesi ha cercat sempre la fonamentació i no ha evitat de tenir en compte els contextos espirituals i socials. Vingut de la secció de Sant Francesc de Borja, on ja era professor ordinari, el P. Alegre ha combinat durant anys la seva docència a la nostra Facultat amb la docència a la Universitat Centroamericana (UCA) a El Salvador. Home, en darrer terme, d'una eclesialitat rotunda i convençuda —en dono fe—, el P. Alegre no ha estalviat esforços i energies en favor de la nostra Facultat, tant en la docència com en la gestió. Xavier, tens tot el nostre agraïment. *Ad multos annos!*

El Dr. Manel Claret, prevere de l'arxidiòcesi de Barcelona, va arribar a la Facultat a inicis dels anys noranta i sempre ha hagut de combinar la tasca docent amb altres compromisos pastorals importants. Malgrat les seves preocupacions provinents d'una agenda atapeïda, pròpia d'un «tot terreny», el Dr. Claret ha estat un professor que ha dignificat la docència del sagrament del matrimoni i l'ha plasmada en un excel·lent manual, que ve a ser el seu testament intel·lectual —almenys, fins al moment present! El Dr. Claret, home del CPM al costat del Dr. Mora, ha estat membre del Consell Permanent i Cap del Departament de Teologia Moral i, per tant, ha dedicat a la casa moltes hores de gestió i d'afanys. D'altra banda, la neta vessant pastoral de la seva vida ministerial ha afaïçonat la seva docència amb la saviesa que prové de l'experiència del dia a dia amb persones i problemàtiques concretes. Tots ens n'hem vist beneficiats. Manel, gràcies per tot el que has donat a la Facultat. *Ad multos annos!*

El Dr. Joan Guiteras, igualment prevere de l'Arxidiòcesi de Barcelona, ha estat professor de Penitència i Unció, des de la seva condició de liturgista. Ja no som en els temps de la famosa penitència tarifada. Ara, el sagrament del perdó es presenta d'una manera fonamentada com el sagrament de la reconciliació, i el Dr. Guiteras l'ha ensenyat d'una manera convincent, amb l'ajuda del seu manual que, com en el cas del Dr. Claret, és un excel·lent llegat als estudiants presents i futurs. D'altra banda, la direcció de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona ha tingut ocupat el Dr. Guiteras els darrers anys. Han estat temps de dedicació a una institució que, com sempre em plau de subratllar, és la més internacional de les realitats de la nostra Facultat. Home acollidor i patern, el Dr. Guiteras ha guiat els currículums acadèmics de no pocs estudiants de l'Amèrica Llatina que han vingut a Barcelona per assolir el grau acadèmic en Litúrgia i que, posterior-

ment, han esdevingut professors i delegats diocesans de litúrgia en els seus països respectius. D'aquesta manera, el Dr. Guiteras ha mantingut la flama de l'Institut amb gran dignitat i competència. Joan, te n'estem profundament agraïts. *Ad multos annos!*

Finalment, *last but not least*, arriba el torn del Dr. Gaspar Mora, prevere de la diòcesi de Sant Feliu. Quan vaig fer els estudis en aquesta casa, el Dr. Mora ja era professor de Moral Fonamental, i haurà acabat el seu *cursus honorum* impartint aquesta matèria i suscitant l'atenció, com sempre, dels estudiants. El Dr. Mora és un professor que explica allò que creu i allò que viu. La seva mirada sobre el món és de gran simpatia, és dels qui creuen —com a bon moralista— que sempre hi ha una nova possibilitat. I, si els qui l'escolten no la veuen, repeteix una frase lapidària: «D'aquí a cinc-cents anys ja em donaran la raó!». No és un dir per dir. El bon professor s'apassiona per la seva posició intel·lectual i la defensa amb ardor. Només els tebis són relativistes. És obvi que la veritat sencera és patrimoni de l'Esperit diví, però els humans, fets a imatge de Déu, lluitem per atansar-nos-hi, i per això som uns cercadors que saben qui els espera al final. El Dr. Mora ha estat un professor que ha escampat un gran amor per la persona de Jesús, i els alumnes que ha tingut han percebut i han rebut aquest amor. D'altra banda, el Dr. Mora ha estat degà-president durant un sexenni (1988-1994) i vice-degà durant un septenni (2003-2010). Ara, mateix, excepcionalment, farà una vegada més de cap del Departament de Teologia Moral per un any. Ha estat redactor final d'un document complex i necessari com és el de l'Avaluació Interna, document que presentarem a la Congregació aquest mateix mes. El Dr. Mora, home del CPM a nivell fins i tot mundial, representa tota una generació de moralistes catalans que han afaïçonat aquest camp teològic. Per al qui us parla, el Dr. Mora ha estat un vici-degà de luxe, que, durant quatre anys, li ha fet costat en tot i per tot. Amic ple de saviesa i savi ple d'amistat, m'ha ajudat a temperar la velocitat excessiva i a repensar allò que havia de ser decidit, amb la col·laboració insubstituïble de l'Adela Serra i del Vicenç Bosch. Gaspar, la Facultat, que és casa teva, t'agraeix tot el que li has donat i encara li donaràs. *Ad multos annos!*

6. LA REFUNDACIÓ DELS INSTITUTS SUPERIORS DE CIÈNCIES RELIGIOSES

Permeteu que faci servir una metàfora marítima, que evoca la Carta als Hebreus. L'any passat un servidor vostre deia en l'acte d'inauguració de curs: «Fa molts anys que la Facultat s'ocupa dels seus Instituts amb tota cura, i podeu estar segurs que, en aquest moment crucial, sabrem combinar el rigor i el suport, l'exigència i l'ajuda.» Era un moment de mirada cap al futur però també d'incerteses. Teníem la flota a alta mar, una mica dispersa, i a alguns vaixells els costava d'avançar. Havíem d'arribar a port, però calia fer un viatge aviat llarg, i no era segur que la nau capitana se'n sortís de fer-hi arribar els sis navilis de la flota, més

un altre vaixell que navegava prop nostre però a sotavent. Ara, un any després, podem afirmar amb goig que l'operació ha estat un èxit i que hem aconseguit l'objectiu: tenim la flota a port, sana i estàlvia, fins i tot el setè vaixell! És veritat que hem hagut de tirar per la borda una mica de càrrega, però val més alleugerir que enfonsar-se. Bona decisió! Ens hem ajudat els uns als altres, i la xarxa d'Instituts Superiors de Ciències Religioses vinculats amb la Facultat ha superat la prova de la refundació.

Entre els mesos de maig i juliol, els Instituts Superiors de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB), Girona, Lleida (IREL), Mallorca (ISUCIR), Tarragona (INSAF) i Vic (ISCRVic), han rebut el decret d'erecció i l'aprovació dels seus Estatuts per part de la Congregació per a l'Educació Catòlica, tots segons allò que havien demanat, és a dir, cinc amb els dos cicles i un (Vic) amb un cicle. Finalment, el mes de juliol, l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco, vinculat a la UPS de Roma però en contacte i col·laboració permanent amb la nostra Facultat i els altres ISCR, obtenia la refundació amb un cicle, just el que havia demanat. El dia 27 de setembre el Gran Canceller de la Facultat i dels Instituts Superiors, el Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, signava els nomenaments dels flamants directors, i la Facultat els podia lliurar personalment als interessats, amb còpia als Moderadors dels Instituts respectius, és a dir, els senyors bisbes de Girona, Lleida, Mallorca, Tarragona i Vic, que han estat —i em plau de subratllar-ho— al costat dels seus Instituts en tot moment.

Era l'any 1995, fa quinze anys. El Concili Tarraconense, en la seva resolució 47, de caràcter prioritari, demanava un Pla de formació per a les nostres diòcesis. Hi era esmentada la Facultat de Teologia. Penso que ara, any 2010, amb la refundació dels ISCR i l'enrobustiment de la xarxa iniciada entre els anys 1996 i 2000, podem afirmar que, en relació a la formació superior, aquella resolució ha estat completament aplicada. La Congregació ha donat suport a un treball d'àmplia perspectiva, iniciat pel degà Joan Busquets i pel vici-degà Joan Bada, i continuat pel degà Josep O. Tuñí i el vici-degà Gaspar Mora, segons el qual la Facultat havia de tutelar els ISCR que en depenien i n'havia de garantir el nivell acadèmic i proporcionar-los l'ajuda que calgués. Roma ha donat la raó a aquests plantejaments. La xarxa dels ISCR queda fermament relacionada amb la Facultat, de manera que aquesta n'és la responsable davant la Congregació. La Instrucció del 2008 implica que cal fer un treball conjunt i que el Consell de Facultat ha de vetllar perquè els Instituts mantinguin un nivell i un status plenament universitari. Per això, entre aquest curs i el següent els Instituts posaran en marxa el Pla Bolonya i d'aquí a tres anys acadèmics, el procés d'aplicació, *Deo adiuvante*, haurà conclòs.

Mentrestant, s'obre per als Instituts un futur ple de bons auguris. Si es pot aconseguir l'actualització del Decret del Ministeri de l'any 1995 relatiu al reconeixement civil dels títols de Teologia catòlica i de Ciències Religioses catòliques, haurem aconseguit de tancar el cicle. Ara, els Instituts, sota el guiatge responsable i proper de la Facultat, tenen un ampli camí per a recórrer. I puc dir

que ja l'han començat. Els Instituts, com deia ara fa un any, «desenvolupen una funció essencial en les respectives diòcesis», tant en l'ordre intern, com a centres de gran rellevància pastoral, com en el diàleg fe-cultura amb les respectives universitats. Han començat a sorgir diverses iniciatives d'intercanvi i de programes conjunts, cosa que fa esperar que la teologia penetri en el món universitari català i balear d'una manera natural, amb possibilitats d'augmentar-hi la presència i de fer créixer el potencial evangelitzador en el món de la cultura i de la universitat.

Una inauguració de curs és un moment de balanç i d'agraïment. Ho és per a tantes persones, començant pel Gran Cancellier i el seu Consell, els membres de la Fundació Sant Ramon de Penyafort, els docents, el personal de la casa i els alumnes, el Seminari Conciliar de Barcelona i tots els nostres benefactors, constituïts des del proppassat mes de maig com a «Amics de la Facultat». Per damunt de tot, però, elevem la nostra acció de gràcies al Déu i Pare de Nostre Senyor Jesucrist que envia el seu Esperit i fa de nosaltres «un poble ben seu, apassionat per fer el bé» (Titus 2,14).

7. INSTITUTS INCORPORATS

L'INSTITUT SUPERIOR DE LITÚRGIA DE BARCELONA

Activitat acadèmica (Cicle A)

L'inici de les classes va tenir lloc el 21 de setembre. El total d'alumnes matriculats ha estat de 26 entre llicenciatura i doctorat.

La seva procedència es 7 d'Espanya, 1 de l'Argentina, 3 del Brasil, 5 de Colòmbia, 1 de Xile, 1 de l'Ecuador, 2 de Mèxic, 1 de Paraguai, 2 de la República Dominicana, 1 de Camerún, 1 Kenya, 1 de l'Índia.

Professors convidats: Gabriel Seguí, Narcís Figueras, Amador Fernández, Jordi Font, Alex Marzo, Aurelio García, Guillermo Juan, José Antonio Ferreiro, José Henrique Correia.

Ha estat defensada La Tesis Doctoral ressenyada anteriorment de Avelino Reyes González. Les tesines que han estat defensades, també ja apuntades, corresponen als alumnes: Julius Kioko Matheka, Hugo Cortés Sepúlveda, Ricardo Augusto Santín Flores, Luciano Da Costa Masullo, Roberto Antonio Nuñez Hernández i Eduardo Cueva Egüez.

Consell de l'Institut

El Consell s'ha reunit una vegada al mes. Fonamentalment, s'ha hagut de tractar de la adaptació dels Estudis segons el Conveni de Bolonya. Hi han hagut dues trobades amb el Degà, per tractar del tema esmentat.

Activitats diverses

Els alumnes han participat en la Jornada Acadèmica de la Facultat: «El Déu que es revela».

El 22-01-2010 Missa per a celebrar el Sant Patró del Liturgistes, Josep Maria Tomàs, als Teatins.

El dia 24 de febrer Missa per a Mn. Joan Bellavista, traspasat el 11-2-2010.

Participació en l'homenatge al diaca Mn. Josep Urdeix.

El passat 30 d'abril professors i alumnes varen tenir la seva celebració de la Pasqua amb una Eucaristia celebrada en l'Església de Sant Sever, i seguidament un dinar de germanor.

El 5 de maig es va presentar el llibre *La Penitencia virtud y Sacramento*, Autor Mn. Joan Guiteras i Vilanova. La presentació va anar a càrrec de Mn. Jaume Fontbona.

Els alumnes van participar el dies 13 i 14 de maig al congrés de Cristologia que organitzà la Facultat.

Perspectives

Han demanat informació 14 possibles alumnes, tots són estrangers.

Ha estat presentada la terna pel nomenament d'un nou director.

INSTITUT DE TEOLOGIA FONAMENTAL

Cursos de Llicència i Doctorat

El nombre d'alumnes ordinaris ha estat de 11 (8 fan llicència i 3 fan doctorat) i 32 d'oients, però no tots es matriculen a totes les assignatures.

Els alumnes ordinaris són 11: 11 homes (2 d'ells laics) i 5 són preveres: diòcesi entre Barcelona, Lleida, Girardot, Terrassa i Zaragoza; 1 és religiós (caputxí).

Els alumnes oients són 32: els quals 21 són homes i 11 són dones. Alumnes matriculats d'ESADE: 2.

Dades acadèmiques

Les tesines defensades, ressenyades anteriorment, corresponen als alumnes: Joan M. Amich i Raurich, Armando Cester Martínez, Jesús Lorente Cortés. També ha defensat la Tesis Doctoral en Josep Casellas i Matas, com hem apuntat més amunt.

Curs de Formació Permanent

S'imparteixen els dimecres (al matí i a la tarda) amb una assistència total de 129 persones, desglossat de la següent manera: 30 matriculats tot el curs (matí i tarda), 57 matriculats tot el curs però només als matins o a les tardes, 6 alumnes matriculats durant un trimestre i 36 han assistit a classes d'un professor. Entre el total d'alumnes de Formació Permanent, 43 són homes i 86 dones.

Publicacions

Actualitat Bibliogràfica (2 volums)
Selecciones de Teología (4 volums)

Publicacions del Seminari de Teologia i Ciències

Manuel G. DONCEL «Teología de la evolución (III): El Espíritu Santo como fuente de la novedad emergente, Denis Edwards 2004», *Pensamiento* 65 (2009), 623-667 (Serie especial «Ciencia, Filosofía y Religión», n° 3).

Manuel G. DONCEL (Coedición con J. M. Romero) *Ciencias y teología en la dinámica de las culturas: ¿Corrientes de sabiduría?*, Edición española de las actas del X Congreso Europeo de Ciencias y Teología, STICB – Centre Borja.

Manuel G. DONCEL «El triángulo ciencias-teología-culturas», en publicació anterior, p. 153-159.

Manuel G. DONCEL «¡Creación!, pero “creación evolutiva”», *Iglesia Viva* 242 (abril-junio 2010) 25-42.

Conferències i altres activitats

El professor Manuel García Doncel, Director del Seminari de Teologia i Ciències i professor de l'Institut va participar a les següents conferències i activitats:

13-10-2009: Palma de Mallorca, Pastoral Universitària. Conferència inaugural del primer semestre: «Evolució i creació: perspectives científica i filosòfico-teològica».

28-01-2010: Barcelona, parròquia Sant Medir, Seminari de cristianisme i cultura. Conferència: «Evolució i el nou concepte teològic de creació».

13-04-2010: Barcelona, FTC, Grupo STOQ-CAT. Presentació del «Cap. 4: El nuevo concepto teológico de creación evolutiva».

5-05-2010: Barcelona, FTC presentació del llibre: Emili MARLÉS ROMEO, *Trinidad creadora y cosmología: El diálogo teología-ciencias y el misterio de la Creación, en escritos de Ian G. Barbour y Denis Edwards*.

10-06-2010: Santes Creus, Fundación Ser el Ser, «Jornada sobre P. Teilhard de Chardin». Ponència: «“Creación evolutiva” en Teilhard de Chardin y en sus discípulos».

17-09-2010: Galapagar (Madrid), 37ª Reunió de l'ASINJA sobre «Lo natural, lo artificial y la cultura». Comunicació: «La técnica como factor humano de la “creación evolutiva”».

El professor de l'Institut J. I. González Faus va participar:

Conferències de Setmana Santa a Zaragoza. Charla en CiJ: «Visión teológica de la crisis económica»; Conferència a Santander sobre la resurrecció de Jesús; dues conferències a Bilbao sobre l'experiència espiritual i la lluita per la justícia; Ponència a Àvila al Congreso Internacional Teresiano sobre el libro de la Vida: «Una teología sapiencial de la liberación»; Ponència a Madrid al Congreso de la asociación Juan XXIII, sobre el seguimiento de Jesús.

J. I. González Faus va presentar a Bilbao, Madrid i Barcelona el llibre *Presencia pública de la Iglesia ¿fermento de fraternidad o camisa de fuerza* publicat juntament amb Javier Vitoria, per CiJ. També la publicació del llibre *Otro mundo es posible... desde Jesús* (Sal Terrae).

II. ACTIVITATS EXTRAORDINÀRIES (ANNEX)

JORNADES ACADÈMIQUES SIMPOSIS I SEMINARIS

Jornada acadèmica «El Déu que es revela» (16 desembre 2009)

Inauguració: Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya Presentació de la Jornada: Dr. Armand Puig i Tàrrach, Degà-President de la FTC. Qüestions introductòries: Prof. Salvador Pié (FTC, Barcelona). «La revelació de Déu en Jesucrist»: Prof. Josep Vidal Talens (Facultat de Teologia, València); «La condició humana com a criteri de recepció de la revelació»: Prof. Xavier Morlans (FTC): «Revelació i revelacions»: Prof. Jean-Marc Avéline (Institut Catòlic de la Mediterrània, Marsella). Síntesi de la Jornada: Prof. Salvador Pié. Clausura: Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach.

Jornades d'Ètica i Món contemporani: «El valor de l'acció política i la seva dimensió ètica» (8-9 febrer 2010).

Organitzades pel Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (SEDASE), del Departament de Teologia Moral. Dilluns, 8 de febrer: Inauguració: Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona i Gran Cancellier de la Facultat. Intervenció del Dr. Antoni Babra (FTC-SEDASE). *L'acció política al servei del bé comú*. Ponents: Sr. Guzmán Carriquiry (Sotsecretari del Pontifici Consell de Laics, Roma); Sr. Joan Majó (ex Ministre d'Indústria i Energia). Diàleg entre els ponents. Moderador: Dr. Gaspar Mora (vice-degà FTC). Cloenda. Dimarts, 9 de febrer: Intervenció del Dr. Joan Costa (FTC-SEDASE). *La dimensió ètica de la política*. Ponents: Sr. Eugeni Gay (Tribunal Constitucional); Sr. Miguel Herrero y

Rodríguez de Miñón (ex Diputat a Corts); Sr. Miquel Roca i Junyent (ex Diputat a Corts). Diàleg entre els ponents. Moderador: Dr. Armand Puig (degà-president FTC). Cloenda: Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona i Gran Cancellier de la Facultat.

Jornada acadèmica amb motiu de l'Any Sacerdotal: «El ministeri presbiteral, esperança del món» (3 març 2010)

Inauguració a càrrec del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya. Presentació de la Jornada a càrrec del Dr. Armand Puig i Tàrrach, Degà-President de la FTC. «Dimensió espiritual de la vida del prevere»: Sr. Cardenal Cláudio Hummes, Prefecte de la Congregació per al Clergat (Roma). «Dimensió teològica del ministeri presbiteral»: Prof. Santiago del Cura, President de la Facultat de Teologia del Nord d'Espanya (Burgos). «Dimensió pastoral de la vida del prevere»: Prof. Ramon Prat i Pons, Director del Seminari de Teologia Pastoral i Vicari General de Lleida (FTC, Barcelona). Taula rodona entre els tres ponents. Modera: Degà-President de la FTC. Clausura a càrrec del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Simposi Internacional «El Jesús de la història i el Crist de la fe» (13-14 maig 2010)

13 de maig: Inauguració a càrrec del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya. «“El Jesús històric” i “el Crist de la fe”: una dicotomia pertinent?», Prof. Daniel Marguerat (Lausana); «La filosofia de la història en l'època de la Il·lustració i en el romanticisme», Prof. Francesc Torralba (Barcelona); «Continuïtat i discontinuïtat entre «Jesús» i «Crist»; «Les possibilitats de una cristologia implícita», Prof. Jörg Frey (Munic); «Autoritat de Jesús i autoritat de Déu», Prof. Agustí Borrell (Barcelona). 14 de maig: «Un esdeveniment clau: la resurrecció de Jesús», Prof. Larry Hurtado (Edinburgh); «Els relats evangèlics de la resurrecció», Prof. Armand Puig i Tàrrach (Barcelona); «Consideracions relatives a la fossa entre fe i història en la recerca del Jesús històric» Prof. Gerd Theissen (Heidelberg); «Conseqüències teològiques d'un debat central», Prof. Salvador Pié (Barcelona / Roma). Clausura a càrrec del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Sessió acadèmica amb Mons. Gianfranco Ravasi, President Del Pontifici Consell de la Cultura.

Dia 20 de gener del 2010. Introducció de Mons. Ravasi: «Fer teologia en diàleg amb el món de la cultura i de la ciència». Diàleg obert entre tots els participants: professors de la FTC i de la FFC i alumnes de llicència i doctorat.

Aula Lul·liana

IV Jornades acadèmiques interdisciplinàries de l'Aula Lul·liana de Barcelona, organitzades conjuntament amb la Facultat de Filosofia (URL) i la Facultat de Filologia (UB).

La quarta edició de l'Aula Lul·liana abordà el tema central del projecte de Ramon Llull: la confrontació amb els no cristians, jueus i musulmans. Divendres, 7 maig: «*Llibre de contemplació*, cc. 352-357: els sentits de la Sagrada Escriptura i l'art moral de Ramon Llull», Prof. Jordi Gayà (Centre d'Estudis Teològics de Mallorca – FTC); «Com i per què l'*Ars brevis* de Ramon Llull es va traduir a l'hebreu», Prof. Harvey Hames (Ben Gurion University). Sala de Professors de la Facultat de Filologia, UB (Edifici Josep Carner). Dissabte, 8 maig: «El *Blanquerna* de Llull i el *Príncep* d'Ibn Khasdai», Prof. Tessa Calders (UB); «Entre la doctrina, la història i la vida quotidiana: el concepte d'islam de Ramon Llull», Prof. Anna Akasoy (Oxford University). Facultat de Filologia, 14-17 abril, de 19 a 21 h). Sala Sant Jordi, FTC-FF, URL (edifici Seminari Conciliar de Barcelona).

Curs de Franciscanisme

«L'Experiència espiritual en sant Francesc d'Assís». Dimecres, del 23 de setembre del 2009 al 20 de gener del 2010-11-24. Professors: fra Jacint Duran i Fra Josep-Manuel Vallejo. Organitzat en col·laboració amb la Família Franciscana de Catalunya.

XXVI Jornades d'Estudis Franciscans

«Franciscanisme i cultura actual» (25-26 juny 2010). Organitzades en col·laboració amb la Família Franciscana de Catalunya. Divendres 25: «El pensar franciscà i el diàleg amb la cultura actual», Orlando Todisco; «Elementos para la construcción del imaginario teológico franciscano en la cultura actual», Jaime Rey; «Nietzsche i la nostra autoconsciència. La seva presència en la cultura», Carles Llinàs. Dissabte, 26: «Pensament franciscà i ecologia», Agustí Boadas. Presentació de la nova etapa de la revista *Catalunya Franciscana*; «David contra Goliath. Lluites anti-lul·listes a la meitat del segle XVIII», Rosa Planas; «El beat Josep Tous en la història del seu temps», Valentí Serra; «Les malalties de sant Francesc d'Assís», Maria Cambray.

Seminaris «Societat, creença i pensament»

Cicle de seminaris organitzats en col·laboració amb la Business Engineering School – La Salle, URL i la Fundació Epon – Institut de Tecnoètica:

«El Judaisme. La Tenda d'Abraham com a lloc de trobada de les religions», a càrrec de Jorge Burdmann (18 octubre); «Modernitat i tradició en filosofia», per Salvi Turró, UB (23 novembre); «La Bíblia en l'art contemporani. La Bíblia en fang de Miquel Barceló», per Rosa Ribas Garriga, FTC (8 febrer); «El naixement d'Eros», Gregorio Luri (8 març); «Antiguitat: pensament, saviesa i veritat», per

Antoni Bosch-Veciana, URL (26 abril); «¿Cómo hacer visible al invisible? Dios en el cine», per Peio Sánchez (2 juny); «Déu i el sofriment dels innocents», per Xavier Morlans, FTC (16 juny); «Gaudí, simbologia i misteri», per Jaume Aymar i Ragolta, FFC (7 juliol).

Sala de Congressos del Campus La Salle. Inscripció gratuïta.

CONFERÈNCIES

«L'experiència íntima: abisme i refugi» a càrrec del Dr. Josep Maria Esquirol, professor de Filosofia de la Universitat de Barcelona dimecres 24 de març. Organitzada en col·laboració amb la Família Franciscana de Catalunya

Presentació de l'Encíclica «Caritas in veritate» del Papa Benet XVI. A càrrec de: Dr. Antoni Babra (professor FTC); Dr. Arcadi Oliveres (professor UAB); Dr. Gaspar Mora (vice-degà FTC); Dr. Armand Puig (degà-president FTC). 23 setembre, 12 h. – Aula I

Conferències organitzades per l'Entesa Judeo-Cristiana de Catalunya, amb la col·laboració de la FTC

«Les croadaes vistes pels jueus», a càrrec de Dr. Manuel Forcano (28 octubre, 19,45 h); «Lluc, un rabí jueu?», a càrrec dels Drs. Josep Rius-Camps i Jenny Read-Heimerdinger (25 novembre, 19,45 h).

Cicles de Conferències organitzades pel Secretariat de Teologia a la Universitat (STU)

Sessions amb dinar inclòs (Espai «Beat Palau», 14-15,30 h),

«La personalitat i el pensament de Jesús»

Jesús i la violència – Dimarts, 16 febrer – Prof. Armand Puig

Els silencis de Jesús – 23 febrer – Prof. Armand Puig

Jesús i la riquesa – 2 de març – Prof. Agustí Borrell

Jesús i els exclosos – 9 de març – Prof. Xavier Alegre

«Grans misteris del Cristianisme»

El Déu Trinitari – Dilluns 12 d'abril – Prof. Joan Planellas

La resurrecció de Jesús i la vida eterna – Dimarts 20 d'abril – Prof. Emili Marlés

El problema del mal – Dimarts 27 d'abril – Prof. Xavier Morlans

La maternitat virginal de Maria – Dimarts 4 de maig – Prof. Núria Caum

Els dimecres a la quarta hora (Dc 4^ah)

23 setembre: Presentació de l'Encíclica «Caritas in Veritate».

30 de setembre: Proposta de constitució de la «CAPELLA SACRA DE CATALUNYA», Dr. Santi BUENO (FTC), Sr. Joan MARTÍNEZ COLÀS (director musical BCA), Mn. Jaume GENÉ (diplomata en Música Sacra), Dr. Armand PUIG (degà FTC).

14 d'octubre: «La meua vida: una experiència de retorn a l'Evangeli», Testimoni de Jordi Carbonell (escriptor).

28 d'octubre: «El futur d'Europa i del món», Sr. Lluís FOIX, analista polític.

11 de novembre: Eucaristia en memòria dels difunts de les Facultats, presidida pel bisbe Mons. Pere Tena, capella del Seminari Conciliar de Barcelona.

18 de novembre: «Antoni Gaudí: itinerari místic», Josep M. TARRAGONA, biògraf de Gaudí.

25 de novembre: Festivitat del Beat Ramon Llull, patró de la Universitat Ramon Llull. Acte acadèmic a càrrec de la Facultat de Filosofia. Dr. Joan MARTÍNEZ PORCELL, degà-president de la Facultat de Filosofia URL, Dr. Jordi GAYÀ, director del CETEM «El recurs als exemples en el procediment demostratiu de Ramon Llull».

2 de desembre: «El ministeri dels preveres i l'organització pastoral de l'Església de Roma en els segles II i III», Dr. Angelo DI BERARDINO (Institut Agustinià, Roma).

9 de desembre: La pel·lícula «Àgora», d'Alejandro Amenábar. Comentari i crítica, Dr. Peio SÁNCHEZ i Dr. Cebrià PIFARRÉ.

13 de gener: «Tornar a creure». A propòsit del llibre *El primer anuncio. El eslabón perdido*, del Prof. Xavier MORLANS, a càrrec dels Profs. Josep M. DOMINGO i Enric TERMES; amb la participació de l'autor.

10 de febrer: «Memòria i memòries de l'Holocaust», Prof. Jaime VÁNDOR, testimoni i supervivent.

24 de febrer: Missa *in memoriam* del Dr. Joan Bellavista, professor emèrit de la FTC i de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, del qual fou director fins a la seva jubilació. Presidirà el bisbe Mons. Pere Tena.

3 de març: Dia de les Facultats de Teologia i Filosofia. «El ministeri presbiteral, esperança del món». Jornada acadèmica amb motiu de l'any sacerdotal. Card. Hummes (prefecte de la Congregació per al Clero), Dr. Santiago del Cura (prof. Facultat de Teologia del Nord d'Espanya – Burgos) i Dr. Ramon Prat i Pons (prof. FTC i vicari episcopal de Lleida). Vegeu programa complet.

10 de març: Acte commemoratiu del 30è aniversari de la mort de Mons. Óscar Romero, Dr. Xavier ALEGRE (FTC), Dr. Jaume AYMAR (FFC), Dr. Armand PUIG (FTC).

17 de març: «La cristologia implícita en *La Passió segons sant Joan* de J. S. Bach», Dr. Jordi Agustí PIQUÉ (monjo de Montserrat i prof. FTC).

24 de març: «L'experiència íntima: abisme i refugi, Dr. Josep M. ESQUIROL, professor de Filosofia, UB. Acte coorganitzat per la Família Franciscana de Catalunya i la FTC.

14 d'abril: «El concepte del temps», Prof. Diego MALQUORI, professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya.

21 d'abril: «La seu d'Ègara, història i excavacions», Dr. Josep M. MARTÍ BONET (professor emèrit, FTC; director de l'Arxiu Diocesà, Arquebisbat BCN).

28 d'abril: «La crisi actual i l'acció des de Càritas», Dra. Carme BORBONÈS (presidenta de Càritas Catalunya; patrona de la Fundació FOESA).

5 de maig: Presentació de publicacions: J. M. Guix (†), *Relats d'unes pàgines viscudes*, a càrrec del Prof. Joan TORRA (FTC); J. GUITERAS, *La Penitencia como virtud y sacramento*, a càrrec del Dr. Jaume FONTBONA; *La veritat i la mentida* (Scripta Biblica 10), a càrrec del Dr. Agustí BORRELL; E. MARLÈS, *Trinidad creadora y cosmología* (Col·lectània Sant Pacià 95), a càrrec del Dr. Manuel GARCÍA-DONCEL.

12 de maig: «Einstein, Gödel, Heidegger. Algunas consideraciones en torno al concepto del tiempo», Dr. Diego MALQUORI (professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya).

19 de maig: «Un somni per a la Cristiandat. El «Blaquerna» de Ramon Llull», Dr. Albert SOLER (professor de la UB).

26 de maig: Presentació de la Pregària per la Pau a Barcelona (3-5 octubre 2010), a càrrec del Dr. Alberto QUATTRUCCI (Comunitat de Sant'Egidio).

2 de juny: Celebració de l'Eucaristia. Acció de gràcies pel final de curs. Capella del Seminari Conciliar de Barcelona.

PRESENTACIÓ DE LLIBRES

5 de maig, 12,10 h, Aula I: Presentació de publicacions recents:

J. M. GUIX, *Memòries*, a càrrec de Mn. Pere Oliva, rector del Seminari de Vic i Vicerector del SMI;

J. GUITERAS, *La Penitencia como virtud y sacramento*, a càrrec del Dr. Jaume Fontbona, cap del Departament de Teologia Sistemàtica;

La veritat i la mentida (Scripta Biblica 10), a càrrec del Dr. Agustí Borrell, cap del Departament de Bíblia;

E. MARLÈS, *Trinidad creadora y cosmología* (Col·lectània Sant Pacià 95), a càrrec del Dr. Manuel García-Doncel, professor de la UAB.

19 de maig, 19,30 hores:

Presentació del «Nau Testament» en llengua aranesa

A càrrec de Mn. Jusèp Amiell, traductor

Intervenció del Síndic de la Vall d'Aran, Mgf. Sr. Francés Boya

Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona

Organitzat en col·laboració amb el Bisbat d'Urgell

Presentació del «Diccionari de Textos Catalans Antics»

En col·laboració amb la Universitat de Barcelona, Fundació Lluís Carulla, Fundació Noguera i Institut d'Estudis Catalans. «Banca dati e dizionario storico l'esempio del tesoro della Lingua italiana delle Origini», Prof. Pietro Beltrani;

Presentació del *Diccionari de Textos Catalans Antics* en xarxa, primera concreció del projecte del «Diccionari del català Antic». A càrrec de: Prof. M. Teresa Anguera, vici-rectora de Política Científica de la Universitat de Barcelona; Prof. Salvador Giner, president de l'Institut d'estudis catalans; Prof. Joaquim Rafel, director del diccionari del Català Antic; «Los corpus. La hora del filólogo», Prof. José Antonio Pascual, sots director de la Real Academia de la Lengua Española (30 novembre, UB, Sala de professors, Edifici Josep Carner).

Presentació de les novetats editorials de la FTC

«Qüestions teològiques»: *La situació econòmica global. A la recerca d'uns criteris ètics* (vol. 6, 2009); *Jornada d'Estudis Franciscans (Facultat de Teologia de Catalunya, 25-26 de juny del 2008)*. «Col·lectània Sant Pacià»: Manuel CLARET, *El matrimoni, comunitat de vida i amor* (vol. 93, 2009). «Clàssics Cristians del segle XX»: Joan MARAGALL – Carles CARDÓ – Joan B. MANYÀ – Bartomeu XIBERTA, *Pensament Cristià i Catalunya* (vol. 3, 2009); Hans Urs VON BALTHASAR, *Qui és un cristià?* (vol. 4, 2009); Vladimir LOSSKY, *Teologia mística de l'Església d'Orient* (vol. 5, 2009). Presentació a càrrec de: Dr. Josep Castanyé, director del secretariat de Publicacions; Dr. Gaspar Mora, vici-degà FTC; Dr. Sebastià Janeras, director de la col·lecció «Clàssics Cristians del segle XX»; Llic. Josep-Manuel Vallejo, professor del Seminari de Teologia als Països Catalans (20 gener, Aula I, 12 h).

Josep M. ROVIRA BELLOSO, *La fe cristiana en la societat actual* (Edicions 62). Presentació a càrrec de: Dr. Armand Puig, degà-president FTC; Dr. Salvador Pié, professor de la FTC i de la P.U. Gregoriana de Roma; H. Dr. Joan Rigol, ex-president del Parlament de Catalunya; Dr. Eugenio Trías, professor de la Universitat Pompeu Fabra. Coorganitzat amb Edicions 62 (14 setembre, Aula Magna FTC).